

Urząd Statystyczny
w Kielcach

ROLNICTWO

w województwie świętokrzyskim
w latach 2013 i 2014

Kielce, czerwiec 2015

Urząd Statystyczny
w Kielcach

ROLNICTWO

w województwie
świętokrzyskim
w latach 2013 i 2014

Zespół redakcyjny:

Przewodniczący	Agnieszka Piotrowska-Piątek
Redaktor główny	Beata Bielewicz-Kosińska
Członkowie	Teresa Wójcik, Agata Prokopowicz, Anna Rudnicka, Ewa Tomczyk, Małgorzata Sobieraj, Olga Szymocha, Anna Drecka, Mateusz Orzechowski
Sekretarz	Bożena Molus

Opracowanie merytoryczne publikacji:

Rafał Młynik, Dominik Górski – Świętokrzyski Ośrodek Badań Regionalnych

Skład komputerowy, grafika:

Ireneusz Rusak - Świętokrzyski Ośrodek Badań Regionalnych

Projekt okładki - Aneta Łyżwa – Świętokrzyski Ośrodek Badań Regionalnych

ISBN 978-83-89612-73-1

Publikacja dostępna w Internecie

<http://kielce.stat.gov.pl>

OBJAŚNIENIA ZNAKÓW UMOWNYCH

Kreska	(-)	– zjawisko nie wystąpiło.
Zero:	(0)	– zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,5;
	(0,0)	– zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05.
Kropka	(.)	– zupełny brak informacji lub brak informacji wiarygodnych.
Znak	(x)	– wypełnienie pozycji jest niemożliwe lub niecelowe.
„W tym”		– oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy.

WAŻNIEJSZE SKRÓTY

tys.	-	tysiąc
mln	-	milion
zł	-	złoty
kg	-	kilogram
dt	-	decytona
t	-	tona
szt.	-	sztuka
l	-	litr
r.	-	rok
ha	-	hektar
°C	-	stopień Celsjusza
p. proc.	-	punkt procentowy
itp.	-	i tym podobne
np.	-	na przykład
tj.	-	to jest
cd.	-	ciąg dalszy
dok.	-	dokończenie
Dz. U.	-	Dziennik Ustaw
tabl.	-	tablica

Przy publikowaniu danych Urzędu Statystycznego prosimy o podanie źródła.

PRZEDMOWA

Publikacja „Rolnictwo w województwie świętokrzyskim w latach 2013 i 2014” jest kolejną edycją opracowania z zakresu statystyki rolnictwa, przedstawiającą podstawowe informacje o wybranych warunkach produkcyjno-ekonomicznych oraz o wynikach produkcji roślinnej i zwierzęcej.

Opracowanie zawiera charakterystykę użytkowania gruntów, powierzchni zasiewów, dane wynikowe badań przeprowadzonych w 2014 r. z zakresu: pogłowia zwierząt gospodarskich, produkcji głównych ziemioplodów rolnych i ogrodniczych oraz skupu produktów rolnych.

Publikacja składa się z uwag metodycznych, wyników badań – syntezy oraz części tabelarycznej. W uwagach metodycznych przedstawiono podstawowe definicje i pojęcia obowiązujące w statystyce rolniczej oraz zasady grupowania danych.

Przekazując do rąk Państwa niniejszą publikację, mam nadzieję, że informacje w niej ujęte będą pomocne przy analizie aktualnego stanu rolnictwa w regionie.

Dyrektor Urzędu Statystycznego
w Kielcach

dr Agnieszka Piotrowska-Piątek

PREFACE

Publication „Agriculture in Świętokrzyskie voivodship in the years 2013 and 2014” is the next edition of elaboration concerning agriculture statistics presenting basic information about selected production-economic conditions as well as results of crop and animal production.

The elaboration comprises characteristics of land use, sown area, results of surveys conducted in 2014 within the scope of: livestock, production of main agricultural and horticultural crops as well as procurement of agricultural products.

Publication consists of methodological and results of survey – synthesis as well as tabular part. In the methodological notes basic definitions and concepts applicable in agricultural statistics and rules of presenting data were discussed.

Presenting You this publication, I hope, that the information included will be helpful in analysis of actual state of the agriculture in the region.

Director
of the Statistical Office in Kielce

Agnieszka Piotrowska-Piątek, PhD

SPIS TREŚCI

Dział Chapter	
	Przedmowa
	Uwagi metodyczne
	Wyniki badań - synteza
Dział I.	Użytkowanie gruntów i powierzchnia zasiewów
1.1.	Użytkowanie gruntów
1.2.	Powierzchnia zasiewów
Dział II.	Produkcja roślinna
2.1.	Warunki produkcyjne
2.1.1.	Warunki agrometeorologiczne
2.1.2.	Nawożenie mineralne
2.2.	Produkcja głównych ziemiopłodów rolnych
2.2.1.	Zboża
2.2.2.	Strączkowe jadalne
2.2.3.	Rośliny oleiste
2.2.4.	Ziemniaki
2.2.5.	Buraki cukrowe
2.2.6.	Uprawy pastewne
2.3.	Produkcja ogrodnicza
2.3.1.	Warzywa gruntowe
2.3.2.	Sadownictwo
2.3.2.1.	Owoce z drzew
2.3.2.2.	Owoce z krzewów owocowych i plantacji jagodowych
Dział III.	Produkcja zwierzęca
3.1.	Bydło
3.2.	Trzoda chlewna
3.3.	Owce
3.4.	Drób
Dział IV.	Skup i ceny produktów rolnych
4.1.	Produkty roślinne
4.2.	Produkty pochodzenia zwierzęcego
4.3.	Ceny targowiskowe

SPIS TABLIC

1.	Użytkowanie gruntów w gospodarstwach rolnych według rodzaju użytków rolnych. Stan w czerwcu
2.	Użytkowanie gruntów w gospodarstwach rolnych według rodzaju użytków rolnych i grup obszarowych. Stan w czerwcu
3.	Użytkowanie gruntów w gospodarstwach indywidualnych według rodzaju użytków rolnych i grup obszarowych. Stan w czerwcu
4.	Liczba gospodarstw rolnych posiadających użytki rolne według rodzaju użytków rolnych i grup obszarowych. Stan w czerwcu

CONTENTS

	Str. Page
<i>Preface</i>	5
<i>Methodological notes</i>	8
<i>Results of surveys - synthesis</i>	16
Land use and sown area	16
<i>Land use</i>	16
<i>Sown area</i>	18
Crop output	21
<i>Production conditions</i>	21
<i>Agrometeorological conditions</i>	21
<i>Mineral fertilization</i>	23
<i>Production of main crops</i>	25
<i>Cereal</i>	25
<i>Edible pulses</i>	28
<i>Oil-bearing plants</i>	29
<i>Potatoes</i>	30
<i>Sugar beets</i>	30
<i>Feed plants</i>	31
<i>Gardening</i>	34
<i>Ground vegetables</i>	34
<i>Fruit farming</i>	35
<i>Fruit from trees</i>	35
<i>Fruit from fruit-bearing bushes and berry plantations</i>	37
Livestock	39
<i>Cattle</i>	39
<i>Pigs</i>	40
<i>Sheep</i>	41
<i>Poultry</i>	41
Procurement and prices of agricultural products	43
<i>Crop products</i>	43
<i>Animal products</i>	45
<i>Marketplace prices</i>	46

LIST OF TABLES

<i>Land use in agricultural holdings by type of agricultural land. As of June</i>	48
<i>Land use in agricultural holdings by type of agricultural land and by area groups. As of June</i>	49
<i>Land use in private farms by type of agricultural land and by area groups. As of June</i>	50
<i>Number of agricultural holdings with agricultural land by type of agricultural land and by area groups. As of June</i>	51

5. Liczba gospodarstw indywidualnych posiadających użytki rolne według rodzaju użytków rolnych i grup obszarowych. Stan w czerwcu	<i>Number of private farms with agricultural land by type of agricultural land and by area groups. As of June</i>	52
6. Powierzchnia zasiewów według grup ziemiopłodów. Stan w czerwcu	<i>Sown area crop groups. As of June</i>	53
7. Zużycie nawozów mineralnych i wapniowych w przeliczeniu na czysty składnik. Stan w czerwcu	<i>Consumption of mineral and lime fertilizers in terms of pure ingredient. As of June</i>	54
8. Produkcja głównych ziemiopłodów rolnych	<i>Production of main crops</i>	55
9. Powierzchnia, plony i zbiory z łąk trwałych	<i>Sown area, yields and production from permanent meadows</i>	57
10. Produkcja warzyw gruntowych	<i>Production of ground vegetables</i>	58
11. Produkcja owoców z drzew owocowych	<i>Production of fruit from fruit trees</i>	59
12. Produkcja owoców z krzewów owocowych i plantacji jagodowych	<i>Production of fruit from fruit-bearing bushes and berry plantations</i>	60
13. Zwierzęta gospodarskie według użytkowników	<i>Livestock by users</i>	61
14. Skup ważniejszych produktów rolnych	<i>Procurement of major aricultural products..</i>	63
15. Ceny skupu ważniejszych produktów rolnych	<i>Procurement prices of major aricultural products</i>	65
16. Przeciętne ceny ważniejszych produktów rolnych uzyskane przez rolników na targowiskach	<i>Average prices of major agricultural products received by farmers on market places.....</i>	67
17. Produkcja niektórych artykułów rolnych na tle kraju	<i>Production of some aricultural products against the background of Poland</i>	68

SPIS WYKRESÓW

Struktura użytkowania gruntów w gospodarstwach rolnych (2013 i 2014)
Struktura użytków rolnych w gospodarstwach rolnych (2013 i 2014) ...
Struktura gospodarstw rolnych posiadających użytki rolne według grup obszarowych użytków rolnych (2013 i 2014)
Struktura powierzchni zasiewów zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi (2013 i 2014)
Struktura powierzchni zasiewów według ziemiopłodów (2013 i 2014)
Średnie miesięczne temperatury powietrza i wielkość opadów atmosferycznych w 2014 r.
Zużycie nawozów mineralnych, wapniowych i wapniowo-magnezowych w przeliczeniu na czysty składnik na 1 ha użytków rolnych w dobrej kulturze (2012/13 i 2013/14).....
Zmiany powierzchni zasiewów zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi (2013 i 2014)
Udział zbiorów z poszczególnych pokosów w ogólnej produkcji siana z łąk trwałych (2013 i 2014)
Struktura powierzchni uprawy warzyw gruntowych (2013 i 2014)

LIST OF GRAPHS

<i>Structure of land use in agricultural holding (2013 and 2014)</i>	16
<i>Structure of area of agricultural land (2013 and 2014)</i>	17
<i>Structure of agricultural holding with agricultural land by area groups of agricultural land (2013 and 2014)</i>	18
<i>Structure of sown area of basic cereals with cereal mixed (2013 and 2014)</i>	19
<i>Structure sown area by crops (2013 and 2014)</i>	20
<i>Average monthly air temperatures and atmospheric precipitation in 2014</i>	22
<i>Consumption of mineral, lime and lime-magnesium fertilizers in terms of pure ingredient per 1 ha of agricultural land in good agricultural condition (2012/13 and 2013/14)</i>	23
<i>Changes of sown area of basic cereals with cereal mixed (2013 and 2014)</i>	27
<i>Share of production of different gleanings in total production of hay from permanent meadows (2013 and 2014)</i>	33
<i>Structure of cultivated area of field vegetables (2013 and 2014)</i>	34

Struktura zbiorów owoców z drzew owocowych (2013 i 2014)	<i>Structure of tree fruit production (2013 and 2014)</i>	36
Struktura zbiorów owoców z krzewów owocowych i plantacji jagodowych (2013 i 2014)	<i>Structure of production of berry fruit (2013 and 2014)</i>	37
Udział bydła według grup wiekowo-użytkowych w pogłowie ogółem (2013 i 2014)	<i>Share of cattle by age-usage groups in total livestock (2013 and 2014)</i>	39
Udział trzody chlewnej według grup produkcyjno-użytkowych w pogłowie ogółem (2013 i 2014)	<i>Share pigs by categories in total livestock (2013 and 2014)</i>	40
Zmiany cen skupu głównych produktów pochodzenia roślinnego w 2014 r.	<i>Changes in procurement prices of main crop products in 2014</i>	44
Struktura skupu żywca rzeźnego (2013 i 2014)	<i>Structure of procurement of animals for slaughter (2013 and 2014)</i>	45
Zmiany cen skupu głównych produktów pochodzenia zwierzęcego w 2014 r.	<i>Changes in procurement prices of main animal products in 2014</i>	46
Zmiany cen targowiskowych głównych produktów rolnych w 2014 r.	<i>Changes prices of main agricultural products in market places in 2014</i>	46

UWAGI METODYCZNE

I. ŹRÓDŁA DANYCH

Dane zawarte w niniejszej publikacji opracowano na podstawie:

- uogólnionych wyników reprezentacyjnego czerwcowego badania rolniczego, przeprowadzonego w gospodarstwach indywidualnych oraz we wszystkich gospodarstwach rolnych osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej, według stanu na dzień 1 czerwca 2014 r.,
- wynikowego szacunku produkcji roślinnej,
- uogólnionych wyników stałych reprezentacyjnych badań pogłowia bydła, owiec, drobiu oraz trzody chlewnej przeprowadzonych w gospodarstwach indywidualnych,
- sprawozdań statystycznych z zakresu pogłowia zwierząt gospodarskich w gospodarstwach państwowych, spółdzielczych i spółkach z udziałem mienia sektora publicznego i prywatnego,
- wyników źródłowych badań reprezentacyjnych plonów i zbiorów przeprowadzonych: na przełomie sierpnia i września 2014 r. w gospodarstwach indywidualnych (w zakresie plonów i zbiorów zbóż oraz rzepaku i rzepiku), na przełomie października i listopada 2014 r. w gospodarstwach indywidualnych (dla niektórych pozostałych upraw),
- szacunków i ocen prowadzonych przez rzeczoznawców szczebla terenowego dla danych nieobjętych sprawozdawczością,
- półrocznych sprawozdań o skupie produktów rolnych,
- sprawozdań statystycznych o zużyciu i zapasach nawozów sztucznych.

Wyniki badań produkcji roślinnej, pogłowia zwierząt gospodarskich i produkcji zwierzęcej opracowane zostały **według siedziby użytkownika gospodarstwa**, tj. dla gospodarstw indywidualnych – według miejsca siedziby (zamieszkania) użytkownika, a dla gospodarstw państwowych, spółdzielczych i spółek – według miejsca siedziby przedsiębiorstwa (gospodarstwa).

II. WAŻNIEJSZE DEFINICJE I POJĘCIA

Gospodarstwo rolne – jednostka wyodrębniona pod względem technicznym i ekonomicznym, posiadająca odrębne kierownictwo (użytkownik lub zarządzający) i prowadząca działalność rolniczą.

Do **działalności rolniczej** zaliczamy działalność związaną z uprawą roślin oraz chowem i hodowlą zwierząt, która obejmuje: wszystkie uprawy rolne (w tym również uprawę grzybów),

warzywnictwo i ogrodnictwo, szkółkarstwo, hodowlę i nasiennictwo roślin rolniczych i ogrodniczych oraz chów i hodowlę zwierząt gospodarskich tj. bydła, owiec, kóz, koni, świń, drobiu, królików, zwierząt futerkowych, dzikich zwierząt utrzymywanych w gospodarstwie dla produkcji mięsa (np. dziki, sarny, daniele) i pszczół, a także działalność polegająca na utrzymaniu gruntów rolnych już niewykorzystanych do celów produkcyjnych według zasad dobrej kultury rolnej przy zachowaniu wymogów ochrony środowiska (zgodnie z normami).

Gospodarstwo rolne osoby fizycznej (gospodarstwo indywidualne) to gospodarstwo będące własnością lub znajdujące się w użytkowaniu osoby fizycznej o powierzchni 1 ha i więcej użytków rolnych (UR), lub o powierzchni poniżej 1 ha UR (w tym bez użytków rolnych), które spełnia co najmniej jeden z niżej wymienionych progów:

- 0,5 ha plantacji drzew owocowych,
- 0,5 ha plantacji krzewów owocowych,
- 0,3 ha szkótek sadowniczych i ozdobnych,
- 0,5 ha warzyw gruntowych,
- 0,5 ha truskawek gruntowych,
- 0,1 ha warzyw pod osłonami,
- 0,1 ha truskawek pod osłonami,
- 0,1 ha kwiatów i roślin ozdobnych pod osłonami,
- 0,5 ha chmielu,
- 0,1 ha tytoniu,
- 25 m² grzybów jadalnych,
- 10 sztuk bydła ogółem,
- 5 sztuk krów ogółem,
- 50 sztuk trzody chlewnej ogółem,
- 10 sztuk loch,
- 20 sztuk owiec ogółem,
- 20 sztuk kóz ogółem,
- 100 sztuk drobiu ogółem,
- 5 sztuk koni ogółem,
- 50 sztuk samic królików,
- 5 sztuk samic pozostałych zwierząt futerkowych,
- 10 sztuk dzikich zwierząt (np. dziki, sarny, daniele) utrzymywanych w gospodarstwie dla produkcji mięsa,
- 20 pni pszczelich,

lub niezależnie od ww. progów jest gospodarstwem ekologicznym.

Gospodarstwo rolne osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej niemającej osobowości prawnej to gospodarstwo rolne prowadzone przez osobę prawną lub jednostkę organizacyjną niemającą osobowości prawnej, której podstawowa działalność jest zaliczana według Polskiej Klasyfikacji Działalności 2007 do sekcji A, działu 01, grupy:

- 01.1 – uprawy rolne inne niż wieloletnie,
- 01.2 – uprawy roślin wieloletnich,
- 01.3 – rozmnażanie roślin,
- 01.4 – chów i hodowla zwierząt,
- 01.5 – uprawy rolne połączone z chowem i hodowlą zwierząt (działalność mieszana),
- 01.6, klasa 01.61 – działalność usługowa wspomagająca produkcję roślin (utrzymywanie gruntów w dobrej kulturze rolnej przy zachowaniu wymogów ochrony środowiska), a także niezależnie od zaklasyfikowania działalności podstawowej, gdy w gruntach użytkowanych przez jednostkę powierzchnia użytków rolnych wynosi 1 ha i więcej lub prowadzony jest chów/hodowla zwierząt gospodarskich.

Za **użytkownika gospodarstwa indywidualnego** uważa się osobę fizyczną, osobę prawną oraz jednostkę organizacyjną niemającą osobowości prawnej, faktycznie użytkującą gospodarstwo rolne, niezależnie od tego, czy jest właścicielem, dzierżawcą tego gospodarstwa czy też użytkuje je z innego tytułu i niezależnie od tego, czy grunty wchodzące w skład gospodarstwa rolnego są położone na terenie jednej czy kilku gmin.

Użytkowanie gruntów

Powierzchnia gruntów ogółem oznacza łączną powierzchnię użytków rolnych, lasów i gruntów leśnych oraz pozostałych gruntów niezależnie od tytułu władania – własnych, dzierżawionych (na zasadzie umowy i bezumownie), użytkowanych z tytułu zajmowania określonego stanowiska (leśniczy, ksiądz, nauczyciel, itp.), wspólnych w części przypadających użytkownikowi, a także użytkowane przez gospodarstwo grunty należące do gospodarstw opuszczonych.

Użytki rolne ogółem to powierzchnia: użytków rolnych w dobrej kulturze rolnej (użytki rolne utrzymywane zgodnie z normami, spełniające wymogi Rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie minimalnych norm z dnia 11 marca 2010 r. (Dz. U. z 2010 r., nr 39, poz. 211 z późniejszymi zmianami, na które składają się: łąki trwałe, pastwiska trwałe, uprawy trwałe, w tym sady (plantacje drzew i krzewów owocowych oraz ich szkółki), ogrody przydomowe (bez powierzchni przeznaczonej na rekreację), zasiewy, grunty ugorowane (łącznie z powierzchnią upraw na przyoranie jako plon główny), użytki rolne pozostałe (użytki rolne nie użytkowane i nie utrzymywane w dobrej kulturze rolnej w dniu 1 czerwca 2014 r.).

Powierzchnia łąk trwałych to grunty pokryte trawami (5 lat lub więcej), z zasady koszone, a w rejonach górskich również powierzchnia koszonych hal i połonin. Łąki powinny być utrzymywane w dobrej kulturze rolnej i przynajmniej raz w roku koszone, ale zbiory niekoniecznie wykorzystywane do celów produkcyjnych.

Powierzchnia pastwisk trwałych to grunty pokryte trawami (5 lat lub więcej), które z zasady nie są koszone, lecz wypasane, a w rejonach górskich również powierzchnia wypasanych hal i połonin utrzymywanych w dobrej kulturze rolnej (łącznie z pastwiskami trwałymi niewykorzystywanymi do celów produkcyjnych oraz z ekstensywnie wypasanymi pastwiskami położonymi na terenie pagórkowatym lub na znacznej wysokości, na glebach niskiej klasy, na których nie stosuje się nawożenia, podsiewów, melioracji itp.).

Powierzchnia upraw trwałych to łączna powierzchnia plantacji drzew owocowych rosnących w zwartym nasadzeniu, krzewów owocowych rosnących w zwartym nasadzeniu, szkółek drzew i krzewów owocowych, szkółek drzew i krzewów ozdobnych, szkółek drzew leśnych do celów handlowych, innych gruntowych upraw trwałych, w tym wikliny, drzew i krzewów owocowych rosnących poza plantacjami, choinek bożonarodzeniowych, a także upraw trwałych pod osłonami.

Powierzchnia sadów to plantacje drzew, krzewów owocowych i upraw jagodowych utrzymywanych w dobrej kulturze rolnej (łącznie z plantacjami leszczyny, malin, winorośli) rosnące w zwartym nasadzeniu, a także szkółki drzew i krzewów owocowych, jeżeli ich łączna powierzchnia nie jest mniejsza niż 0,10 ha. Do sadów nie zalicza się powierzchni uprawy truskawek i poziomek.

Powierzchnia ogrodów przydomowych to powierzchnia zlokalizowana najczęściej wokół siedziby gospodarstwa, często oddzielona od reszty gospodarstwa. Obejmuje powierzchnię upraw przeznaczonych przede wszystkim na samozaopatrzenie w gospodarstwie domowym użytkownika gospodarstwa rolnego. Sporadycznie nadwyżki zbiorów mogą być sprzedawane. Ogród przydomowy może obejmować zarówno uprawy rolne i ogrodnicze jednoroczne, jak i uprawy wieloletnie. Do ogrodów przydomowych nie należy zaliczać powierzchni trawników i ogrodów ozdobnych oraz powierzchni przeznaczonych na rekreację.

Powierzchnia gruntów ugorowanych to grunty orne niewykorzystywane do celów produkcyjnych, ale utrzymywane według zasad dobrej kultury rolnej, przy zachowaniu wymogów ochrony środowiska. Zaliczamy tu zarówno grunty uprawnione, jak i nieuprawnione (np. gospodarstwa o powierzchni użytków rolnych poniżej 1 ha) do płatności obszarowych. Do gruntów ugorowanych należy zaliczyć także grunty przygotowane pod tegoroczne zasiewy (np. warzyw), ale do 1 czerwca 2014 r. nieobsiane lub nieobsadzone, a także powierzchnię upraw na przyoranie uprawianych jako plon główny (nawozy zielone).

Powierzchnia zasiewów to powierzchnia wszystkich upraw zasianych i zasadzonych w gospodarstwie rolnym. Do powierzchni pod zasiewami nie zaliczamy powierzchni szkółek

drzew ozdobnych, szkótek drzew leśnych do celów handlowych, uprawy wikliny, drzew i krzewów owocowych rosnących poza plantacjami, a także innych upraw trwałych oraz powierzchni upraw trwałych pod osłonami itp. Nie zalicza się tu powierzchni plantacji drzew i krzewów szybkorosnących prowadzonych na użytkach rolnych, które kwalifikowane są do lasów, upraw w ogrodach przydomowych, a także powierzchni upraw na przyoranie uprawianych jako plon główny, zakwalifikowanych do gruntów ugorowanych.

Powierzchnia lasów i gruntów leśnych to powierzchnia pokryta roślinnością leśną (zalesiona) lub przejściowo jej pozbawiona (niezalesiona) oraz grunty związane z gospodarką leśną. Uwzględnia się tu powierzchnię szkótek drzew leśnych założonych na terenach leśnych i wykorzystywanych na potrzeby własne gospodarstwa rolnego (niehandlowe), a także powierzchnię drzew i krzewów szybkorosnących prowadzonych na użytkach rolnych.

Powierzchnia pozostałych gruntów to grunty będące pod zabudowaniami, podwórzami, placami i ogrodami ozdobnymi, parkami, powierzchnia wód śródlądowych (własnych i dzierzawionych), rowów melioracyjnych, powierzchnia porośnięta wikliną w stanie naturalnym, powierzchnia terenów bagiennych, powierzchnia innych gruntów (torfowiska, żwirownie), nieużytków (w tym zadrzewionych i zakrzaczonych) oraz powierzchnia przeznaczona dla rekreacji (np. zlokalizowana wokół domu, pola golfowe, itp.). Do pozostałych gruntów zalicza się także powierzchnię gruntów rolnych nie użytkowanych rolniczo, jeżeli grunty te nie powrócą już do użytkowania rolniczego, np. grunty rolne przeznaczone pod budowę drogi, supermarketu.

Powierzchnia zasiewów

Dane o powierzchni zasiewów dotyczą powierzchni upraw poszczególnych ziemiopłodów uprawianych w plonie głównym.

Do grupy **zbóż podstawowych** zalicza się powierzchnię uprawy następujących zbóż (pszenicy, żyta, jęczmienia, owsa, pszenżyta) z podziałem na formy jare i ozime przeznaczone do zbioru ziarna.

Do grupy **przemysłowych** zaliczono powierzchnie buraków cukrowych, rzepaku i rzepiku, lnu (łącznie z lnem oleistym) i konopi oraz tytoniu. Nie zalicza się tu maku, słonecznika, chmielu, ziół leczniczych, wikliny i innych przemysłowych. Uprawy te w niniejszej publikacji zaliczono do grupy „pozostałe uprawy”.

Do grupy **pastewnych** zaliczono uprawy okopowych pastewnych, kukurydzy na zielonkę, strączkowych pastewnych łącznie z mieszankami zbożowo-strączkowymi

na ziarno i zielonkę, motylkowych drobnonasiennych, innych pastewnych i traw na nasiona i zielonkę (bez upraw przeznaczonych na nawozy zielone).

Grupa **pozostałe** obejmuje warzywa gruntowe, truskawki i poziomki gruntowe, uprawy nasienne, kwiaty i rośliny ozdobne, łąbin gorzki, pozostałe przemysłowe, (np. krokosz barwierski, zioła dla przemysłu kosmetycznego, uprawy wieloletnie na cele energetyczne), słonecznik na ziarno, soję, chmiel, zioła i przyprawy, cykorię, a także uprawy pod osłonami (bez upraw trwałych pod osłonami) oraz pozostałe uprawy.

Nawozy są to produkty dostarczające roślinom składników pokarmowych i poprawiające żyzność gleb. Wyróżnia się:

- **nawozy mineralne** uzyskiwane w drodze procesów chemicznych lub przerobu surowców mineralnych, w tym nawozy wapniowe i wapniowo-magnezowe,
- **nawozy organiczne**, czyli substancje organiczne pochodzenia roślinnego lub zwierzęcego,
- **nawozy organiczno-mineralne**, tj. mieszaniny nawozów mineralnych i organicznych.

Czysty składnik jest to zawartość czystego składnika wyrażona w kg N – azotu, P₂O₅ – fosforu, K₂O – potasu.

Produkcja rolnicza

W publikacji, oprócz danych o produkcji poszczególnych upraw, podano wielkości dotyczące określonych grup, np.:

- zboża, które obejmują zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi, kukurydzę na ziarno, grykę, proso i inne zbożowe,
- oleiste – obejmują: rzepak i rzepik oraz inne oleiste (mak, słonecznik, soję i pozostałe),
- strączkowe jadalne – obejmują: groch, fasolę, bób i inne.

W szacunkach obowiązuje zasada obliczania plonów przeciętnych jako średnich ważonych, gdzie wagą jest powierzchnia danej uprawy. Uwzględnione są przy tym powierzchnie, z których uzyskano zarówno wysokie, jak i niskie plony oraz powierzchnie, z których plonów nie zebrano (zostały zniszczone w wyniku gradobicia, powodzi itp.).

Przy szacowaniu plonów zbóż uwzględniono ziarno tzw. półsuche, tj. zawierające 15,1% - 16,0% wody.

Plony rzepaku i rzepiku przyjęto według standardowej (13,0%) wilgotności nasion.

W rolnictwie pod pojęciem „plon” przyjmuje się ilość jednostek wagowych (dt) danego ziemiopłodu (tzw. plon netto) zebranych z jednostki powierzchni (ha).

W ogrodnictwie pod pojęciem „plon” przyjmuje się – dla warzyw, owoców z drzew i owoców jagodowych – ilość jednostek wagowych (dt) poszczególnych gatunków zebranych z jednostki powierzchni (ha).

Ogólna **powierzchnia paszowa** obejmuje łąki, pastwiska oraz powierzchnię polowych upraw pastewnych przeznaczonych na paszę. Powierzchnia polowych upraw pastewnych na paszę jest sumą powierzchni roślin okopowych pastewnych, kukurydzy na zielonkę, strączkowych pastewnych i motylkowych na zielonkę, do których – oprócz koniczyny, lucerny i seradeli – zaliczono także trawy oraz inne pastewne drobnonasienne.

Do przeliczenia produkcji zielonek na siano przyjęto, że 5 dt zielonki = 1 dt siana.

Do przeliczenia produkcji ogrodniczej przyjęto: w sektorze publicznym – ogólną powierzchnię uprawy oraz zbiory warzyw gruntowych, truskawek, drzew i krzewów owocowych ze sprawozdań R-08, w gospodarstwach indywidualnych – ogólną powierzchnię uprawy warzyw gruntowych, truskawek i sadów według uogólnionych danych reprezentacyjnego badania użytkowania gruntów, powierzchni zasiewów, pogłowia zwierząt gospodarskich przeprowadzonego w czerwcu 2014 r., natomiast powierzchnię poszczególnych gatunków warzyw oraz drzew i krzewów owocowych według szacunku rzeczoznawców ogrodniczych.

Produkcję ziemniaków, warzyw gruntowych, owoców z drzew i krzewów owocowych oraz plantacji jagodowych podano łącznie z produkcją w ogrodach przydomowych.

Zwierzęta gospodarskie

Każdorazowemu spisowi podlegają zwierzęta, znajdujące się w gospodarstwie, zarówno stanowiące własność użytkownika gospodarstwa lub członków jego gospodarstwa domowego, jak i zwierzęta przetrzymywane czasowo lub stale w gospodarstwie, tj. przyjęte na wychów, opas itp., niezależnie od tego, czy przyjęte je od gospodarstw indywidualnych, czy od jednostek państwowych, spółdzielczych, spółek.

Informacje o pogłowie bydła, trzody chlewnej, owiec i drobiu zawarte w niniejszej publikacji dotyczą stanu w grudniu. Od 2014 r. nastąpiła zmiana terminu badania trzody chlewnej: ze stanu z dnia 31 marca na dzień 1 marca; z 31 lipca na 1 czerwca; z 30 listopada na 1 grudnia.

Skup i ceny produktów rolnych

Dane dotyczące skupu i cen produktów rolnych opracowano na podstawie: miesięcznych meldunków i półrocznych sprawozdań o skupie produktów rolnych oraz sprawozdań ankietarów Urzędu Statystycznego w Kielcach o poziomach cen uzyskiwanych przez rolników na targowiskach.

Badaniem miesięcznym i półrocznym objęte są osoby prawne i samodzielne jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej (w tym spółki cywilne i jawne). Osoby fizyczne sporządzające sprawozdanie półroczne w przypadku, gdy wartość skupu produktów rolnych w okresie półrocza przekracza 10 tys. zł. Informacje o skupie produktów rolnych dotyczą ilości i wartości produktów rolnych skupionych przez podmioty gospodarcze bezpośrednio od producentów.

Dane o cenach skupu dotyczą przeciętnych rocznych lub miesięcznych cen (wyliczonych jako iloraz wartości i ilości poszczególnych produktów) płaconych za produkty rolne przez jednostki skupujące (handlowe, przemysłowe, rolne) producentom rolnym.

Ceny targowiskowe są to przeciętne ceny miesięczne obliczone jako średnie arytmetyczne wszystkich notowań w skali województwa, natomiast przeciętne ceny roczne oblicza się jako średnie arytmetyczne z przeciętnych cen w poszczególnych miesiącach.

III. WAŻNIEJSZE GRUPOWANIA I ZAKRES PUBLIKOWANYCH DANYCH

W publikacji uwzględniono podział na sektor prywatny oraz publiczny.

W sektorze prywatnym podstawowymi formami są: własność prywatna krajowa (m.in. gospodarstwa indywidualne, gospodarstwa spółdzielcze i spółki prywatne), własność zagraniczna i własność mieszana (spółki z przewagą mienia prywatnego).

Do sektora publicznego zaliczono: gospodarstwa własności państwowej (Skarbu Państwa i państwowych osób prawnych), gospodarstwa będące własnością samorządową (gmin) oraz gospodarstwa stanowiące własność mieszaną (z przewagą mienia publicznego).

W tablicach ujmujących sumaryczne dane dotyczące powierzchni upraw i zbiorów mogą wystąpić pewne nieścisłości rachunkowe wynikające z zaokrągleń. Liczby te są poprawne pod względem merytorycznym.

WYNIKI BADAŃ - SYNTEZA

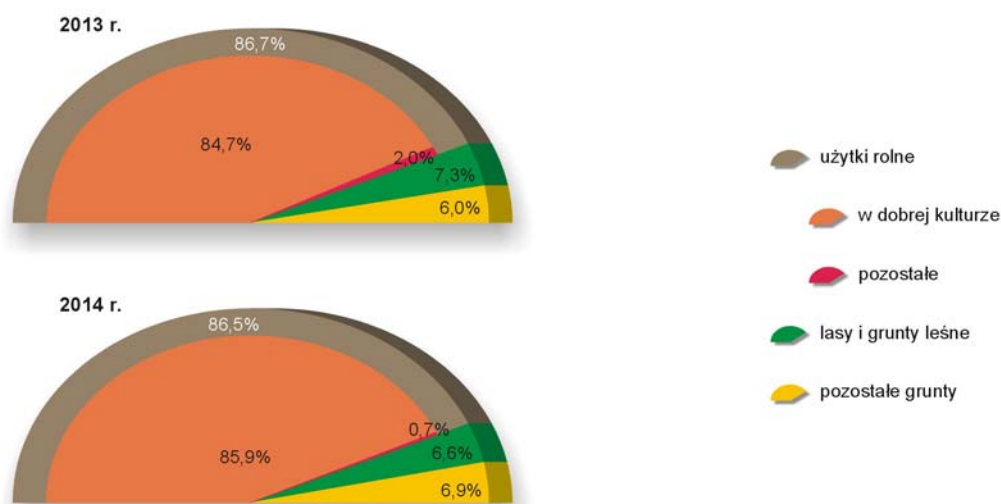
DZIAŁ I

UŻYTKOWANIE GRUNTÓW I POWIERZCHNIA ZASIEWÓW

1.1. UŻYTKOWANIE GRUNTÓW

W ogólnej powierzchni województwa świętokrzyskiego wynoszącej 1171,1 tys. ha, w posiadaniu gospodarstw rolnych w 2014 r. znajdowało się 560,1 tys. ha, tj. 47,8% powierzchni województwa. Powierzchnia ogólna gospodarstw rolnych w porównaniu z danymi z 2013 r. była mniejsza o 15,9 tys. ha, tj. o 2,8%. Z ogólnej powierzchni gospodarstw rolnych w użytkowaniu gospodarstw indywidualnych znajdowało się 554,5 tys. ha, tj. 99,0% powierzchni gruntów ogółem.

Wykres 1. **Struktura użytkowania gruntów w gospodarstwach rolnych.**
Stan w czerwcu

Użytki rolne zajmowały 484,8 tys. ha, (41,4% powierzchni województwa) i w porównaniu z 2013 r. zmniejszyły się o 14,6 tys. ha (o 2,9%). Gospodarstwa indywidualne użytkowały 480,2 tys. ha użytków rolnych, tj. 99,1% powierzchni użytków rolnych województwa. W stosunku do roku 2013 areał użytków rolnych gospodarstw indywidualnych zmniejszył się o 14,9 tys. ha, czyli o 3,0%.

W 2014 r. powierzchnia **użytków rolnych w dobrej kulturze** zajmowała 480,9 tys. ha i jej udział w ogólnej powierzchni użytków rolnych wyniósł 99,2%. W porównaniu z rokiem 2013 odsetek ten był większy o 1,5 p. proc. Zmniejszył się tym samym – w ogólnej powierzchni użytków rolnych, udział powierzchni użytków rolnych pozostałych (czyli użytków rolnych nie użytkowanych i nie utrzymywanych w dobrej kulturze rolnej) z 2,3% w 2013 r. do 0,8% w 2014 r.

Użytkowanie gruntów w gospodarstwach rolnych:

LATA	Powierzchnia gruntów ogółem	Użytki rolne						Lasy i grunty leśne	Pozostałe grunty
		ogółem	w dobrej kulturze rolnej			pozostałe			
			razem	w tym					
				pod zasiewami	uprawy trwałe		łąki trwałe		
w tys. ha									
OGÓŁEM									
2013	575996	499402	488118	328683	39459	96279	11284	41963	34632
2014	560124	484753	480891	328017	38403	91089	3862	36885	38486
w tym GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE									
2013	571255	495126	483980	325131	39439	95934	11146	41779	34350
2014	554509	480216	476658	324566	38347	90649	3558	36447	37846

Powierzchnia pod zasiewami w 2014 r. wyniosła 328,0 tys. ha i była nieznacznie mniejsza o 0,2% w porównaniu z rokiem 2013 r. Udział powierzchni pod zasiewami w ogólnej powierzchni użytków rolnych wyniósł 67,7%. W indywidualnych gospodarstwach rolnych ukształtowała się ona na poziomie 324,6 tys. ha i w porównaniu do 2013 r. zajmowała mniej o 0,6 tys. ha, tj. o 0,2%.

Wykres 2. **Struktura użytków rolnych w gospodarstwach rolnych.**
Stan w czerwcu

W 2014 r. **powierzchnia gruntów ugorowanych** będących w dobrej kulturze rolnej wyniosła 13,9 tys. ha, tj. 2,9% użytków rolnych ogółem. Powierzchnia gruntów ugorowanych w gospodarstwach indywidualnych wyniosła 13,8 tys. ha stanowiąc 2,9% użytków rolnych tych gospodarstw.

Uprawy trwałe utrzymywane w dobrej kulturze rolnej zgodnie z normami w gospodarstwach rolnych zajmowały 38,4 tys. ha, stanowiąc 8,0% użytków rolnych w dobrej kulturze i 7,9% użytków rolnych ogółem.

Powierzchnia **trwałych użytków zielonych** wyniosła 98,6 tys. ha i stanowiła 20,5% użytków rolnych w dobrej kulturze i 20,3% użytków rolnych ogółem. W ogólnej powierzchni użytków rolnych w dobrej kulturze 2,0 tys. ha (0,4%) zajmowały **ogrody przydomowe**.

W województwie świętokrzyskim w 2014 r. łączna liczba gospodarstw rolnych wyniosła 84,1 tys. i w porównaniu z 2013 r. zmniejszyła się o 6,1 tys., tj. o 6,8%. Gospodarstw rolnych powyżej 1 ha użytków rolnych było 82,9 tys. (98,5% wszystkich gospodarstw rolnych). Gospodarstw indywidualnych powyżej 1 ha użytków rolnych było 82,8 tys. (98,5% ogółu gospodarstw indywidualnych), tj. o 5,6 tys. (o 6,3%) mniej niż w 2013 r.

W strukturze gospodarstw rolnych dominują gospodarstwa o powierzchni użytków rolnych 2-5 ha – 43,4%, których udział w powierzchni użytków rolnych województwa wyniósł 25,0%. Mniej liczną grupę stanowiły gospodarstwa o powierzchni 5-10 ha użytków rolnych (analogicznie 24,5% i 28,6%). Gospodarstwa o powierzchni 1-2 ha użytków rolnych stanowiły 18,3% i gospodarowały na 4,7% użytków rolnych. Udział gospodarstw największych (powyżej 15 ha użytków rolnych) stanowił zaledwie 5,2% wszystkich gospodarstw, ale ich udział w powierzchni użytków rolnych wynosił 26,9%.

Przeciętna powierzchnia użytków rolnych gospodarstwa rolnego w 2014 r. wyniosła 5,76 ha i w porównaniu z 2013 r. zwiększyła się o 0,23 ha.

Wykres 3. **Struktura gospodarstw rolnych posiadających użytki rolne według grup obszarowych użytków rolnych. Stan w czerwcu**

1.2. POWIERZCHNIA ZASIEWÓW

W 2014 r. w województwie świętokrzyskim pod zasiewy przeznaczono 328,0 tys. ha, tj. 95,9% ogólnej powierzchni gruntów ornych. W porównaniu z rokiem 2013 powierzchnia zasiewów zmniejszyła się o 0,7 tys. ha (o 0,2%). Dominujące w rolnictwie gospodarstwa indywidualne obejmowały 98,9% ogólnej powierzchni zasiewów województwa.

W strukturze zasiewów **zboża ogółem** (zboża podstawowe, owies z jęczmieniem i inne zbożowe mieszanki, kukurydza na ziarno, gryka, proso i inne zbożowe) zajmowały 245,9 tys. ha, tj. 75,0% zasiewów ogółem. W porównaniu z 2013 r. powierzchnia zbóż zmniejszyła się o 2,6 tys. ha (o 1,0%). W strukturze zasiewów zbóż ogółem, podobnie jak w roku poprzednim zdecydowanie przeważały zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi – 94,6%, kukurydza na ziarno stanowiła 2,8%, a gryka, proso i pozostałe zbożowe – 2,6%.

Wykres 4. **Struktura powierzchni zasiewów zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi.**
Stan w czerwcu

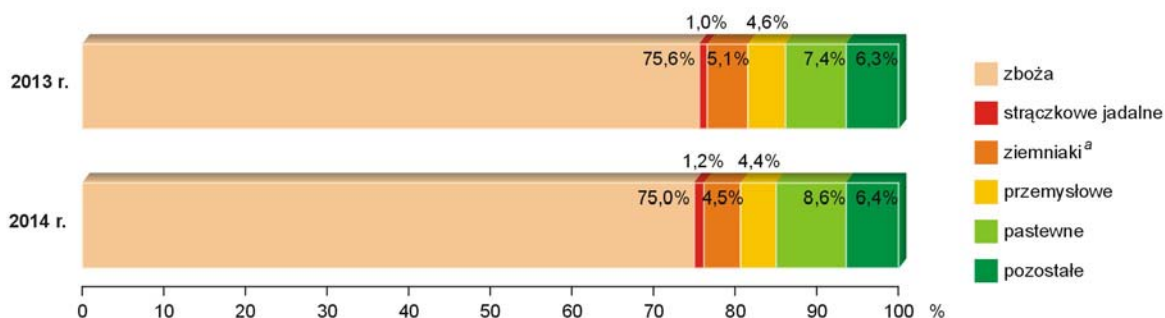

Powierzchnia uprawy **pszenicy** ogółem wyniosła 79,4 ha i była wyższa o 2,6 tys. ha, tj. o 3,4% niż w 2013 r. Przeważającą część uprawy zajmowała pszenica ozima (83,5%), natomiast pozostałą część – jara (16,5%). Powierzchnia zasiewów **żyta** wyniosła 18,7 tys. ha i była niższa o 3,9 tys. ha (o 17,2%) niż przed rokiem. Powierzchnia uprawy **jęczmienia** ogółem zajmowała 45,6 tys. ha i w porównaniu z powierzchnią zasiewów w 2013 r. zmniejszyła się o 5,2 tys. ha (o 10,1%). W strukturze zasiewów jęczmienia 85,1% stanowił jęczmień jary, a ozimy 14,9%. **Owies** uprawiano na powierzchni 15,2 tys. ha o 1,4 tys. ha (o 10,5%) większej niż w roku poprzednim. Powierzchnia uprawy **pszenżyta** ogółem wyniosła 47,8 tys. ha i w odniesieniu do 2013 r. była większa o 4,7 tys. ha (o 10,9%). Uprawa pszenżyta ozimego zajmowała 79,1%, a jarego – 20,9% ogólnej powierzchni uprawy pszenżyta. Powierzchnia uprawy **mieszanek zbożowych** ogółem wyniosła 25,9 tys. ha i była mniejsza o 2,9 tys. ha, (o 10,1%) od powierzchni w 2013 r. W zasiewach mieszanek zbożowych 80,2% stanowiły mieszanki jare, a 19,8% - ozime. Powierzchnia uprawy **kukurydzy na ziarno** wyniosła 6,8 tys. ha i w porównaniu z 2013 r. zmniejszyła się o 0,8 tys. ha, tj. o 10,0%.

Powierzchnia uprawy **strączkowych jadalnych** wyniosła 3,9 tys. ha i w porównaniu z 2013 r. zwiększyła się o 0,8 tys. ha (o 25,0%).

Powierzchnia uprawy **ziemniaków** (bez powierzchni w ogrodach przydomowych) wyniosła 14,7 tys. ha i stanowiła 4,5% ogólnej powierzchni zasiewów w województwie. W porównaniu z 2013 r. areał uprawy ziemniaków zmniejszył się o 2,2 tys. ha, tj. o 12,9%.

Wykres 5. **Struktura powierzchni zasiewów według ziemiopłodów**
Stan w czerwcu

a Bez powierzchni ziemniaków w ogrodach przydomowych.

Rośliny przemysłowe uprawiano na 14,3 tys. ha, tj. na 4,4% powierzchni zasiewów województwa. W porównaniu z zasiewami w 2013 r. areal roślin przemysłowych był mniejszy o 0,9 tys. ha (o 5,7%). Wśród upraw roślin przemysłowych przeważała uprawa rzepaku i rzepiku oraz buraka cukrowego. Powierzchnia zasiewów **rzepaku i rzepiku** wyniosła 8,6 tys. ha i zmniejszyła się o 0,8 tys. ha, tj. o 8,5% w porównaniu z rokiem 2013. Powierzchnia uprawy **buraków cukrowych** wyniosła 4,0 tys. ha i była mniejsza o 0,4 tys. ha (o 8,8%) od powierzchni w 2013 r.

Pod uprawę **roślin pastewnych** (łącznie z kukurydzą na ziarno oraz z mieszankami zbożowo-strączkowymi na ziarno) przeznaczono 28,2 tys., czyli o 3,8 tys. ha (o 15,4%) więcej niż w roku 2013. Zajmowały one 8,6% ogólnej powierzchni zasianej, co oznacza wzrost o 1,2 p. proc. w stosunku do 2013 r. **Rośliny strączkowe pastewne** (łącznie z mieszankami zbożowo-strączkowymi na ziarno) uprawiane były na powierzchni 7,4 tys. ha, tj. o 1,8 tys. ha (o 32,7%) większej niż w roku 2013. **Kukurydzę na zielonkę** uprawiano na powierzchni 6,9 tys. ha, (o 3,6%) większej niż w 2013 r.

W omawianym roku rośliny zaliczane do grupy **pozostałe** uprawiano na powierzchni 21,0 tys. ha, co stanowiło 6,4% powierzchni zasiewów województwa. W odniesieniu do 2013 r. powierzchnia ta zwiększyła się o 0,4 tys. ha, tj. o 2,0%. W grupie upraw tych roślin warzywa gruntowe zajmowały powierzchnię 13,1 tys. ha, truskawki i poziomki gruntowe – 2,5 tys. ha oraz 5,3 tys. ha uprawy pozostałe.

W strukturze powierzchni zasiewów w porównaniu z rokiem 2013 odnotowano wzrost udziału powierzchni upraw m.in. roślin pastewnych o 1,2 p. proc oraz nieznacznie strączkowych jadalnych - o 0,2 p. proc, obniżył się natomiast udział zbóż - o 0,6 p. proc., ziemniaków – o 0,5 p. proc. i roślin przemysłowych – o 0,3 p. proc.

DZIAŁ II

PRODUKCJA ROŚLINNA

2.1. WARUNKI PRODUKCYJNE

2.1.1. Warunki agrometeorologiczne

Jesień 2013

Przygotowanie pól pod zasiewy ozimin na jesieni 2013 r. było utrudnione z powodu zbyt przesuszonej gleby. Orki pod zasiewy rzepaku wykonano możliwie wcześnie jednak braki opadów rzutowały na opóźnienie siewów. We wrześniu wystąpiły opady deszczu, które poprawiły uwilgotnienie gleby i umożliwiły wykonanie prac polowych i orek siewnych na glebach zwięzłych. Na glebach lekkich udało się pola przygotować wcześniej. Siewy na glebach lekkich dokonano w optymalnym terminie, natomiast na glebach zwięzłych wystąpiły opóźnienia w siewach. Część zasiewów na tych glebach wykonano dopiero po zbiorze plonu głównego (ziemniaki, buraki).

Zima-jesień 2014

Warunki pogodowe, jakie wystąpiły jesienią 2013 r., w grudniu i na początku stycznia 2014 r., sprzyjały wzrostowi i rozwojowi roślin. Dzięki takim warunkom oziminy weszły w stan spoczynku zimowego w dobrej kondycji, były dobrze wyrosnięte i prawidłowo rozkrzewione, rzepaki były w fazie 7-9 liści. Opady śniegu, jakie wystąpiły w połowie stycznia przykryły rośliny i zapobiegły wymarznieniu roślin podczas wystąpienia pod koniec stycznia niskich temperatur do -25°C . Silne wiatry występujące w końcu stycznia, przy niskich temperaturach na wzniesieniach terenu, gdzie brak było okrywy śnieżnej spowodowały wysmolenia roślin. Utrzymujące się wysokie temperatury w dzień i w nocy w miesiącu lutym spowodowały ruszenie wegetacji pod koniec lutego. Ciepła i słoneczna pogoda w marcu sprzyjała obsychaniu pól i ogrzewaniu gleby. W pierwszej dekadzie miesiąca marca rozpoczęto wykonywanie pierwszych wiosennych prac polowych. Siewy zbóż jarych rozpoczęły się wcześniej niż w roku poprzednim (od początku marca), warunki do wschodów i rozwoju roślin były korzystne. Wczesna wiosna i dobre warunki pogodowe spowodowały, iż wegetacja ruszyła wcześniej w stosunku do lat ubiegłych. W pierwszej połowie kwietnia prowadzono rozpoczęte w marcu siewy zbóż jarych. W drugiej i trzeciej dekadzie miesiąca powszechnie sadzono ziemniaki, wykonywano siewy buraków cukrowych oraz rozpoczęto siew kukurydzy uprawianej na zielonkę i na ziarno. W drugiej dekadzie miesiąca na plantacjach rzepaku ozimego rozpoczęło się wykształcanie pąków kwiatowych, a pod koniec miesiąca rozpoczęło się jego kwitnienie. W pierwszej i drugiej dekadzie maja wystąpiło znaczne ochłodzenie, co wpłynęło na spowolnienie wzrostu i rozwoju roślin. Poza tym występujące miejscami intensywne i ulewne deszcze spowodowały nadmierne

uwilgotnienie gleby i podtopienia, utrudniały też wykonywanie prac polowych. Poprawa warunków pogodowych w trzeciej dekadzie maja przyczyniła się do przyspieszenia tempa wzrostu i rozwoju roślin. Ciepłe dni w pierwszej i drugiej dekadzie czerwca sprzyjały wzrostowi i rozwojowi roślin, a notowane w trzeciej dekadzie miesiąca ochłodzenie przyczyniło się do przejściowego spowolnienia tempa ich wzrostu i rozwoju. Przebieg pogody w czerwcu sprzyjał wegetacji roślin uprawnych oraz przeprowadzaniu sianokosów. W miesiącu lipcu, szczególnie w pierwszej i drugiej dekadzie, częste opady deszczu lokalnie o charakterze ulewnym i burzowym spowodowały częściowe wylegnięcie łąnów zbóż, jednak ze względu na duże zaawansowanie żniw w niewielkim stopniu wpłynęły na straty spowodowane wylegnięciem. Brak opadów lub niewielkie opady w niektórych rejonach województwa pod koniec lipca przyczyniły się do znaczącego wzrostu zebranych zbóż. Jednak jakość zbóż była gorsza niż rok wcześniej, a w niektórych rejonach województwa gdzie opady były nadmierne, zboża porosły i nadawały się tylko na paszę dla zwierząt. Sierpień był dość ciepły, ale obfitujący w częste i obfite opady deszczu, co utrudniało dokończenie żniw oraz dokonania sianokosów. Ciepła, słoneczna i na ogół bezdeszczowa pogoda w większości dni września stwarzała dobre warunki dla wykonywania wszelkich prac polowych, zwłaszcza zbioru upraw roślin okopowych i pastewnych. We wrześniu dokonano zbioru niezebranych w miesiącu sierpniu zbóż. W pierwszej połowie września zakończono zbiór kolejnego pokosu traw łąkowych i wieloletnich roślin motylkowych. Lokalnie przystąpiono do zbioru buraków cukrowych. W ciągu miesiąca września kontynuowano rozpoczęte w sierpniu wykopki ziemniaków. W miesiącu wrześniu prowadzono również zbiór kukurydzy na zielonkę i w drugiej połowie miesiąca rozpoczęto zbiór kukurydzy na ziarno. Przebieg pogody w październiku sprzyjał wykonywaniu prac polowych, panowały sprzyjające warunki do zbioru upraw okopowych i pastewnych. Druga połowa października obfitowała w opady deszczu co wstrzymało prace polowe między innymi siewy zbóż ozimych. Warunki panujące na początku listopada pozwoliły na dokończenie siewów ozimin, a także wykonywanie orek zimowych i zbior buraków cukrowych.

Wykres 6. Średnie miesięczne temperatury powietrza i wielkość opadów atmosferycznych w 2014 r. (Stacja meteorologiczna Kielce)

2.1.2. Nawożenie mineralne

W roku gospodarczym 2013/14 zużycie **nawozów mineralnych (NKP)** w województwie świętokrzyskim było mniejsze niż rok wcześniej. Pod uprawy wysiano 51,3 tys. t nawozów mineralnych w przeliczeniu na czysty składnik, tj. o 11,7 tys. t (o 18,6%) mniej niż przed rokiem. W województwie zmniejszyło się użycie nawozów azotowych (N) i fosforowych (P_2O_5) w stosunku do poprzedniego okresu gospodarczego, natomiast w przypadku potasowych (K_2O) odnotowano wzrost zużycia.

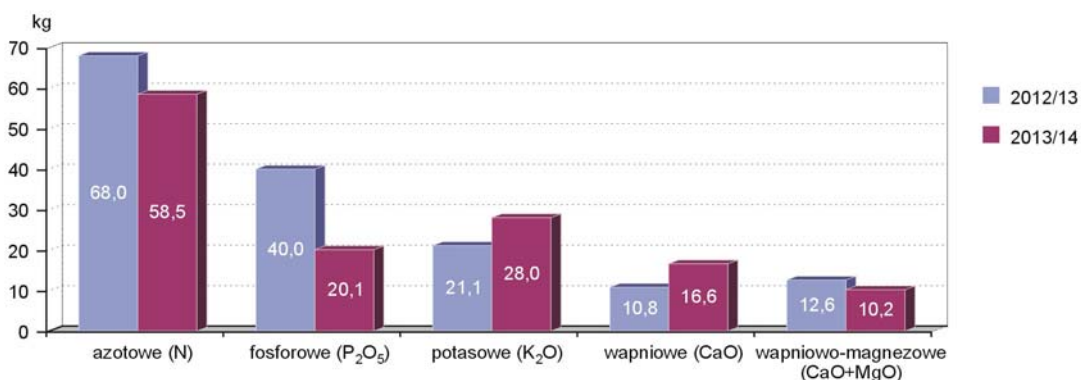
Zużycie nawozów według grup asortymentowych przedstawiało się następująco:

- azotowe (N) - 28,2 tys. t, tj. mniej o 5,0 tys. t (o 15,2%),
- fosforowe (P_2O_5) – 9,7 tys. t, tj. mniej o 9,9 tys. t (o 50,5%),
- potasowe (K_2O) – 13,5 tys. t, tj. więcej o 3,2 tys. t (o 31,1%).

Średnie zużycie nawozów mineralnych w przeliczeniu na 1 ha użytków rolnych ogółem, pod zbiory w 2014 r. wyniosło 105,8 kg NPK i było o 20,4 kg (o 16,2%) mniejsze niż w poprzednim roku gospodarczym. Natomiast średnie zużycie nawozów sztucznych w przeliczeniu na 1 ha użytków rolnych w dobrej kulturze ukształtowało się na poziomie 106,7 kg wobec 129,1 kg w roku gospodarczym 2012/13, a w gospodarstwach indywidualnych odpowiednio: 105,5 i 106,3 kg. Poziom zużycia nawozów mineralnych na 1 ha użytków rolnych będących w dobrej kulturze w województwie był niższy od notowanego dla kraju w rolnictwie ogółem o 27,5 kg (o 20,5%), a w gospodarstwach indywidualnych – o 22,5 kg (o 17,5%).

W ogólnym zużyciu nawozów mineralnych w przeliczeniu na czysty składnik azot (N) stanowił 54,9%, fosfor (P_2O_5) 18,8%, a potas (K_2O) 26,3% (przed rokiem odpowiednio: 52,7%, 31,0% i 16,3%). Przy wzroście zużycia nawozów potasowych, stosunek N:P:K uległ poszerzeniu na rzecz potasu i w roku gospodarczym 2013/14 kształtował się według proporcji 1,0:0,3:0,5 (w roku gospodarczym 2012/13 odpowiednio 1,0:0,6:0,3).

Wykres 7. Zużycie nawozów mineralnych, wapniowych i wapniowo-magnezowych w przeliczeniu na czysty składnik na 1 ha użytków rolnych w dobrej kulturze

Zużycie **nawozów wapniowych** (CaO) pod zbiory w 2014 r. wyniosło 8,0 tys. t w przeliczeniu na czysty składnik i było o 2,7 tys. t (o 51,1%) większe niż w roku gospodarczym 2012/13. W przeliczeniu na 1 ha użytków rolnych zużyto 16,5 kg, tj. o 27,9% mniej niż w poprzednim roku gospodarczym (w tym na 1 ha użytków rolnych będących w dobrej kulturze rolnej – 16,6 kg). Poziom zużycia nawozów wapniowych na 1 ha użytków rolnych oraz na 1 ha użytków rolnych w dobrej kulturze rolnej był najniższy w kraju.

W roku gospodarczym 2013/14 zużyto 4,9 tys. t **nawozów wapniowo-magnezowych** (CaO+MgO) o 1,2 tys. t (o 19,9%) mniej niż w roku poprzednim. Poziom zużycia nawozów wapniowo-magnezowych w przeliczeniu na czysty składnik na 1 ha użytków rolnych dla rolnictwa ogółem wyniósł 10,1 kg, tj. o 17,9% mniej niż w roku gospodarczym 2012/13. W przeliczeniu na 1 ha użytków rolnych w dobrej kulturze rolnej zużyto 10,2 kg o 19,0% mniej niż w poprzednim roku gospodarczym.

2.2. PRODUKCJA GŁÓWNYCH ZIEMIOPŁODÓW ROLNYCH

2.2.1. Zboża

Powierzchnia uprawy zbóż ogółem w 2014 r. wyniosła 245,9 tys. ha i w porównaniu do 2013 r. była mniejsza o 2,6 tys. ha (o 1,0%).

Powierzchnia zasiewów, plony i zbiory zbóż:

Wyszczególnienie	2013		2014	
	w liczbach bezwzględnych		2013=100	
Ogółem				
Powierzchnia w ha	248508	245930	99,0	
Plony z 1 ha w dt	29,1	33,6	115,5	
Zbiory w t	722478	826222	114,4	
w tym zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi				
Powierzchnia w ha	235784	232632	98,7	
Plony z 1 ha w dt	28,4	33,2	116,9	
Zbiory w t	670694	771447	115,0	

Zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi zajmowały w 2014 r. powierzchnię 232,6 tys. ha, tj. mniejszą o 3,2 tys. ha (o 1,3%) w stosunku do poprzedniego roku. Zwiększyła się w porównaniu do 2013 r. powierzchnia zasiewów:

- pszenicy ogółem do 79,4 tys. ha, tj. o 3,4%, w tym pszenicy jarej o 16,7%, oraz pszenicy ozimej o 1,2%,
- owsa do 15,2 tys. ha, tj. o 10,5%,
- pszenżyta ogółem do 47,8 tys. ha, tj. o 10,9%, w tym pszenżyta jarego o 143,2%, przy spadku powierzchni uprawy pszenżyta ozimego o 3,0%,
- gryki do 1,4 tys. ha, tj. o 44,6%,
- prosa do 4,9 tys. ha, tj. o 21,0%.

Zmniejszeniu natomiast uległa powierzchnia:

- żyta do 18,7 tys. ha, tj. o 17,2%,
- jęczmienia ogółem do 45,6 tys. ha, tj. o 10,1%, w tym jęczmienia jarego o 13,6%, przy wzroście powierzchni uprawy jęczmienia ozimego o 16,6%,
- mieszanek zbożowych ogółem do 25,9 tys. ha, tj. o 10,1%, w tym mieszanek zbożowych jarych o 11,4% oraz mieszanek zbożowych ozimych o 4,2%,
- kukurydzy na ziarno do 6,8 tys. ha, tj. o 10,0%.

W uprawie zbóż ogółem przeważały **zboża ozime**, na które przeznaczono 134,7 tys. ha, tj. 54,8% powierzchni upraw wszystkich zbóż. W porównaniu z rokiem 2013 powierzchnia zasiewów zbóż ozimych zmniejszyła się o 3,6 tys. ha (o 2,6%).

Powierzchnia zasiewów **zbóż jarych** w 2014 r. wyniosła 111,2 tys. ha i stanowiła 45,2% zasiewów zbóż ogółem. W porównaniu z 2013 r. była większa o 1,0 tys. ha (o 0,9%).

Powierzchnia uprawy zbóż intensywanych (pszenicy, jęczmienia i pszenżyta) wyniosła w 2014 r. 172,8 tys. ha i w porównaniu z rokiem poprzednim zwiększyła się o 2,2 tys. ha, tj. o 1,3%.

Powierzchnia uprawy zbóż ekstensywnych (żyta, owsa i mieszanek zbożowych) ukształtowała się na poziomie 59,8 tys. ha i w porównaniu do zasiewów w 2013 r. zmniejszyła się o 5,3 tys. ha, tj. o 8,2%.

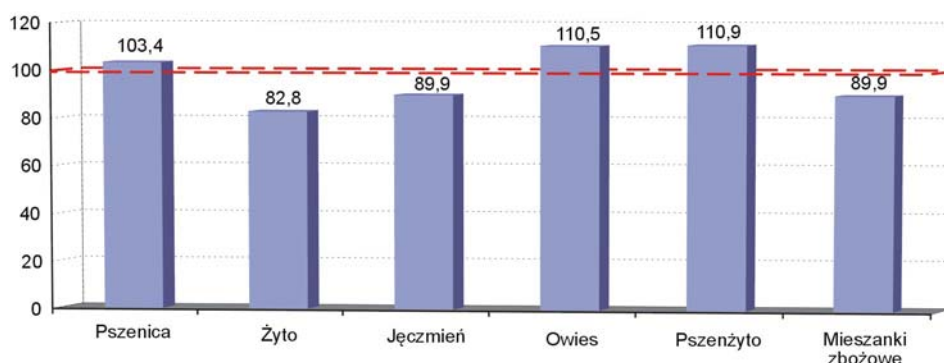
W strukturze zasiewów dominowała pszenica, która w 2014 r. zajmowała 32,3% ogólnej powierzchni zbóż. W porównaniu z 2013 r. jej udział zwiększył się o 1,4 p. proc.

Powierzchnia zasiewów zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi:

Wyszczególnienie	2013	2014
Zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi	235784	232632
z tego:		
Pszenica ozima	65509	66267
Pszenica jara	11241	13120
Żyto	22589	18711
Jęczmień ozimy	5842	6810
Jęczmień jary	44959	38839
Owies	13732	15167
Pszenżyto ozime	38961	37776
Pszenżyto jare	4116	10010
Mieszanki zbożowe ozime	5372	5144
Mieszanki zbożowe jare	23463	20787

W 2014 r. w porównaniu z rokiem poprzednim, w strukturze zasiewów zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi odnotowano wzrost udziału: pszenżyta (o 2,3 p. proc.), pszenicy (o 1,6 p. proc.) i owsa (o 0,7 p. proc), natomiast spadek dotyczył jęczmienia (o 1,9 p. proc), żyta (o 1,5 p. proc) i mieszanek zbożowych (o 1,1 p. proc.).

Wykres 8. **Zmiany powierzchni zasiewów zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi w 2014 r.**
2013=100 Stan w czerwcu

Plony zbóż ogółem w 2014 r. osiągnęły 33,6 dt z 1ha i w odniesieniu do uzyskanych przed rokiem zwiększyły się o 15,5% a zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi – 33,2 dt z 1 ha tj. o 16,9% więcej.

Plony zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi:

Wyszczególnienie	2013		2014	
	z 1 ha w dt		2013=100	
Zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi	28,4	33,2	116,9	
z tego:				
Pszenica ozima	31,7	37,9	119,6	
Pszenica jara	28,5	34,6	121,4	
Żyto	22,5	25,9	115,1	
Jęczmień ozimy	31,1	35,5	114,1	
Jęczmień jary	29,5	34,4	116,6	
Owies	23,5	25,5	108,5	
Pszenżyto ozime	28,7	33,0	115,0	
Pszenżyto jare	25,2	28,7	113,9	
Mieszanki zbożowe ozime	26,4	31,3	118,6	
Mieszanki zbożowe jare	25,8	29,2	113,2	

W porównaniu z 2013 r. odnotowano wzrost plonowania wszystkich gatunków zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi.

Plony zbóż ozimych w 2014 r. wyniosły 34,5 dt/ha i były o 5,3 dt/ha (o 18,3%) wyższe niż w 2013 r. Porównując plony poszczególnych gatunków zbóż ozimych z plonami uzyskanymi w roku poprzednim najwyższy wzrost odnotowano w plonowaniu pszenicy ozimej (o 19,6%), mieszanek zbożowych ozimych (o 18,6%) i żyta (o 15,1%).

Plony zbóż jarych wyniosły 32,5 dt/ha i były o 3,5 dt/ha (o 12,2%) wyższe od uzyskanych w roku poprzednim. Najwyższy wzrost odnotowano w plonowaniu gryki (o 40,3%), pszenicy jarej (o 21,4%), pozostałych zbożowych (o 16,9%), jęczmienia jarego (o 16,6%).

Zbiory zbóż ogółem w 2014 r. w województwie świętokrzyskim wyniosły 826,2 tys. t i w odniesieniu do 2013 r. były wyższe o 103,7 tys. t (o 14,4%). Zwiększenie produkcji zbóż było wynikiem wyższego plonowania wszystkich gatunków zbóż.

W 2014 r. zebrano 771,4 tys. t zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi, tj. o 100,8 tys. t (o 15,0%) więcej niż w 2013 r.

Zbiory zbóż intensywnych (pszenicy, jęczmienia, pszenżyta) wyniosły 607,6 tys. t i były wyższe o 94,7 tys. t, tj. o 18,5% od zbiorów roku poprzedniego. Udział zbiorów zbóż intensywnych w ogólnej produkcji zbóż wyniósł 73,5% i w porównaniu z 2013 r. zwiększył się o 2,5 p. proc.

Zbiory zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi:

Wyszczególnienie	2013	2014	
	w tonach		2013=100
Zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi	670694	771447	115,0
z tego:			
Pszenica ozima	207804	251152	120,9
Pszenica jara	32017	45443	141,9
Żyto	50791	48414	95,3
Jęczmień ozimy	18172	24160	132,9
Jęczmień jary	132508	133544	100,8
Owies	32330	38650	119,5
Pszenżyto ozime	111995	124554	111,2
Pszenżyto jare	10375	28733	276,9
Mieszanki zbożowe ozime	14166	16101	113,7
Mieszanki zbożowe jare	60536	60696	100,3

W analizowanym roku produkcja ziarna zbóż ozimych (łącznie z mieszankami) osiągnęła 464,4 tys. t i była o 61,5 tys. t (o 15,3%) wyższa od uzyskanej w roku 2013. **Zbiory** większości gatunków **zbóż ozimych** zwiększyły się w stosunku do zanotowanych przed rokiem, przy czym pszenicy zebrano więcej o 43,3 tys. t (o 20,9%) niż rok wcześniej, jęczmienia – o 6,0 tys. t (o 32,9%), pszenżyta o 12,6 tys. t (o 11,2%) oraz mieszanek zbożowych o 1,9 tys. t (o 13,7%). W omawianym okresie mniej zebrano żyta – o 2,4 tys. t (o 4,7%).

Zbiory zbóż jarych (łącznie z mieszankami) w 2014 r. wyniosły 361,8 tys. t, co oznacza wzrost o 42,3 tys. t (o 13,2%) w stosunku do roku poprzedniego. Produkcja pszenicy zwiększyła się o 13,4 tys. t (o 41,9%), pszenżyta – o 18,4 tys. t (o 176,9%) oraz gryki – o 1,2 tys. t (o 102,9%). W tym samym okresie mniej zebrano kukurydzy na ziarno – o 0,9 tys. t (o 2,3%).

2.2.2. Strączkowe jadalne

W 2014 r. **rośliny strączkowe jadalne** uprawiano na 3,9 tys. ha, czyli na powierzchni o 25,0% większej niż w roku poprzednim. W strukturze zasiewów strączkowych jadalnych 59,2% stanowił groch, 34,6% - fasola, 3,0% - bób i 3,2% - inne strączkowe jadalne.

Produkcja strączkowych jadalnych w omawianym roku wyniosła 9,2 tys. t i była o 35,7% wyższa niż przed rokiem. Na wzrost zbiorów wpłynęło zdecydowanie zwiększenie powierzchni uprawy oraz większa od zanotowanej rok wcześniej wydajność z 1 ha.

Powierzchnia zasiewów, plony i zbiory strączkowych jadalnych:

Wyszczególnienie	2013	2014	
	w liczbach bezwzględnych		2013=100
Ogółem			
Powierzchnia w ha	3140	3925	125,0
Plony z 1 ha w dt	21,7	23,6	108,8
Zbiory w t	6816	9247	135,7
Sektor prywatny			
Powierzchnia w ha	3130	3908	124,9
Plony z 1 ha w dt	21,6	23,5	108,8
Zbiory w t	6775	9198	135,8
w tym gospodarstwa indywidualne			
Powierzchnia w ha	3101	3878	125,1
Plony z 1 ha w dt	21,8	23,6	108,3
Zbiory w t	6750	9151	135,6
Sektor publiczny			
Powierzchnia w ha	10	17	170,0
Plony z 1 ha w dt	40,9	27,9	68,2
Zbiory w t	41	49	118,6

2.2.3. Rośliny oleiste

Do **roślin oleistych** zalicza się: rzepak i rzepik, słonecznik na ziarno, len oleisty, mak, soję, gorczycę i inne oleiste na zbiór ziarna. Powierzchnia tych upraw w 2014 r. wyniosła 10,2 tys. ha i ich areał nieznacznie zmniejszył się o 0,1% w odniesieniu do zanotowanego w 2013 r.

Produkcja roślin oleistych:

Wyszczególnienie	2013	2014	
	w liczbach bezwzględnych		2013=100
Oleiste ogółem			
Powierzchnia w ha	10175	10162	99,9
Plony z 1 ha w dt	23,2	27,7	119,4
Zbiory w t	23594	28143	119,3
w tym rzepak i rzepik			
Powierzchnia w tys. ha	9359	8567	91,5
Plony z 1 ha w dt	24,3	30,6	125,9
Zbiory w t	22707	26243	115,6

Udział **rzepaku i rzepiku** w ogólnej powierzchni uprawy roślin oleistych stanowił 84,3% wobec 92,0% w roku 2013. Uprawy rzepaku i rzepiku zajmowały areał 8,6 tys. ha, tj. o 8,5% mniejszy niż w roku poprzednim. Rzepak i rzepik ozimy uprawiano na 7,8 tys. ha, natomiast jary – na 0,8 tys. ha.

W 2014 r. plony rzepaku i rzepiku wyszacowano na 30,6 dt/ha, czyli o 25,9% wyższe niż przed rokiem. Plony rzepaku i rzepiku ozimego wyniosły 31,4 dt/ha i były o 28,7% wyższe od plonów uzyskanych w 2013 r. Plony rzepaku i rzepiku jarego wyniosły 23,7 dt/ha i były o 24,7% większe od roku poprzedniego.

Zbiory rzepaku i rzepiku oszacowano na 26,2 tys. t, tj. o 3,5 tys. t więcej (o 15,6%) w porównaniu ze zbiorami poprzedniego roku. O wzroście produkcji rzepaku i rzepiku zadecydowało wyższe plonowanie w stosunku do 2013 r.

2.2.4. Ziemniaki

Powierzchnia uprawy ziemniaków (łącznie z powierzchnią w ogrodach przydomowych) w 2014 r. wyniosła 15,3 tys. ha i była mniejsza o 2,0 tys. ha (o 11,8%) niż przed rokiem. Prawie cały areal uprawy był skoncentrowany w gospodarstwach indywidualnych.

Produkcja ziemniaków:

Wyszczególnienie	2013	2014	
	w liczbach bezwzględnych		2013=100
Powierzchnia w t ha	17324	15280	88,2
Plony z 1 ha w dt	169	278	165,5
Zbiory w t	292008	424669	145,4

Plony ziemniaków osiągnęły 278 dt/ha i były wyższe o 109 dt/ha, tj. o 65,5% w porównaniu do uzyskanych w roku 2013.

Zbiory ziemniaków w 2014 r. ukształtowały się na poziomie 424,7 tys. t, były wyższe o 132,7 tys. t (o 45,4%) od zbiorów uzyskanych rok wcześniej. Wyższe zbiory spowodowane były znacznym wzrostem plonowania.

2.2.5. Buraki cukrowe

Powierzchnia uprawy buraków cukrowych w 2014 r. wyniosła 4,0 tys. ha i była mniejsza o 0,4 tys. ha (o 8,8%) od powierzchni uprawy w 2013 r.

Plony buraków cukrowych w 2014 r. wyniosły 737 dt/ha i były wyższe o 210 dt/ha (o 39,8%) od plonów uzyskanych rok wcześniej.

Zbiory buraków cukrowych wyniosły 296,1 tys. t, tj. więcej o 63,7 tys. t (o 27,4%) niż przed rokiem. Na wielkość zbiorów w 2014 r. wpływ miało dużo większe plonowanie.

Produkcja buraków cukrowych:

Wyszczególnienie	2013	2014	
	w liczbach bezwzględnych		2013=100
Powierzchnia w ha	4407	4018	91,2
Plony z 1 ha w dt	527	737	139,8
Zbiory w t.	232383	296074	127,4

2.2.6. Uprawy pastewne

Ogólna powierzchnia paszowa (tj. areał trwałych użytków zielonych oraz polowych upraw pastewnych użytkowanych na paszę) w 2014 r. w plonie głównym wyniosła 118,2 tys. ha i w porównaniu z ubiegłym rokiem była mniejsza o 4,3 tys. ha, tj. o 3,5%. W ogólnej powierzchni użytków rolnych powierzchnia ta stanowiła 24,4% wobec 24,5% w roku poprzednim.

Powierzchnia paszowa kształtowała się na poziomie:

Lata	Ogółem w ha	Trwałe użytki zielone w ha	Polowe uprawy pastewne	
			w ha	% powierzchni zasiewów
Ogółem				
2013	122560	104495	18065	5,5
2014	118237	98554	19683	6,0
2013=100	96,5	94,3	109,0	x
w tym gospodarstwa indywidualne				
2013	121693	104006	17687	5,4
2014	117073	97900	19173	5,9
2013=100	96,2	94,1	108,4	x

W 2014 r. powierzchnia **polowych upraw pastewnych użytkowanych na paszę** (tj. powierzchnia zasiewów motylkowych: strączkowych pastewnych i motylkowych drobnonasiennych z innymi pastewnymi i trawami, okopowych pastewnych i kukurydzy na zielonkę) wyniosła 19,7 tys. ha i w porównaniu z rokiem poprzednim zwiększyła się o 1,6 tys. t, tj. o 9,0%.

Produkcję pasz uzyskuje się również z powierzchni dodatkowej, tj. wsiewek i poplonów. W 2014 r. powierzchnia wsiewek i poplonów z przeznaczeniem na paszę wyniosła 7,4 tys. ha.

Powierzchnia uprawy **roślin okopowych pastewnych** wyniosła 1,0 tys. ha i była mniejsza o 0,1 tys. ha, tj. o 5,9% niż w 2013 r. Plony osiągnęły poziom 533,7 dt/ha i były wyższe o 130,7 dt/ha (o 32,4%) niż przed rokiem. Produkcja ukształtowała się na poziomie 55,6 tys. t, tj. o 24,5% więcej niż w roku 2013.

Areał **strączkowych pastewnych na zielonkę** wyniósł 1,6 tys. ha i był o 40,8% wyższy w stosunku do roku poprzedniego. Plony wyniosły 189 dt/ha i były wyższe o 4,5% od uzyskanych w 2013 r. Zbiory zielonej masy strączkowych pastewnych w wysokości 30,3 tys. t były o 47,1% wyższe niż przed rokiem.

Zielonkę z roślin motylkowych drobnonasiennych, innych pastewnych i traw polowych zebrano łącznie z powierzchni 10,1 tys. ha, tj. o 10,7% większej od uzyskanej w 2013 r. Zbiory wyniosły 229,9 tys. t i były o 21,2% większe niż rok wcześniej.

Powierzchnia **kukurydzy na zielonkę** w 2014 r. wyniosła 6,9 tys. ha i w porównaniu z rokiem poprzednim zwiększyła się o 3,6%. Plony zielonej masy kukurydzy wyniosły 477,9 dt/ha i były o 16,6% wyższe niż przed rokiem. Zbiory kukurydzy na zielonkę osiągnęły 331,3 tys. t, tj. o 20,8% więcej niż w roku 2013.

Powierzchnia uprawy i zbiory roślin pastewnych na paszę:

Wyszczególnienie	2013		2014		2013=100	
	powierzchnia w ha	zbiory w tys. t	powierzchnia w ha	zbiory w tys. t	powierzchnia	zbiory
Okopowe pastewne	1106	44,6	1041	55,6	94,1	124,5
Strączkowe pastewne na zielonkę	1139	20,6	1604	30,3	140,8	147,1
Motylkowe drobnonasienne ^{a)}	9131	189,7	10106	229,9	110,7	121,2
Kukurydza na zielonkę	6689	274,3	6932	331,3	103,6	120,8
Trwałe użytki zielone ^{b)}	104495	492,8	98554	359,8	94,3	73,0
Łąki trwałe ^{b)}	96279	468,2	91089	335,5	94,6	71,6
Pastwiska trwałe ^{b)}	8216	24,6	7465	24,3	90,9	98,9
Poplony i wsiewki	12915	159,4	7392	100,9	57,2	63,3

a) Łącznie z trawami i innymi pastewnymi. b) W przeliczeniu na siano.

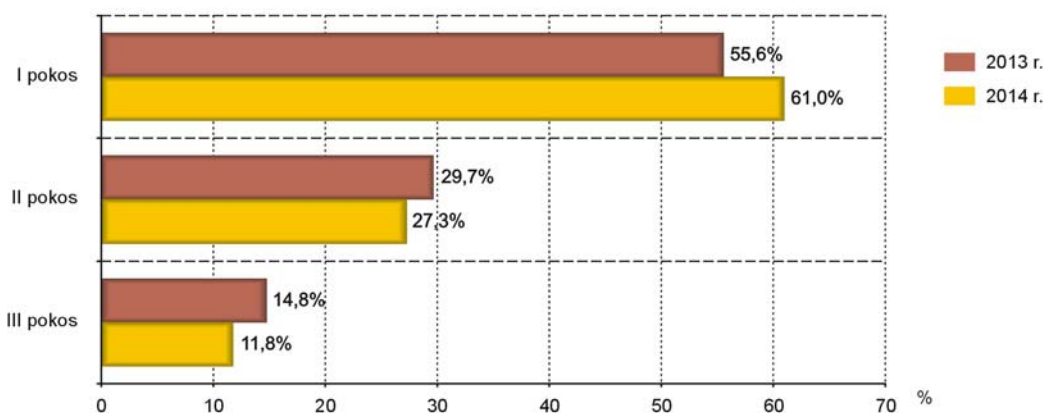
Wielkość uzyskanych zbiorów z trwałych użytków zielonych i upraw pastewnych, poza produkcją zbóż i ziemniaków, w znacznym stopniu decyduje o sytuacji paszowej oraz warunkuje wielkość i kierunki produkcji zwierzęcej.

Powierzchnia **trwałych użytków zielonych**, tj. łąk i pastwisk trwałych w 2014 r. wyniosła 98,6 tys. ha i była o 5,9 tys. ha, czyli o 5,7% mniejsza niż w 2013 r. Produkcja siana z trwałych użytków zielonych wyniosła 359,8 tys. t i była o 29,0% mniejsza niż rok wcześniej.

Areał **łąk trwałych** w 2014 r. zajmował 91,1 tys. ha i zmniejszył się o 5,2 tys. ha (o 5,4%) w stosunku do roku poprzedniego. Szacuje się, że powierzchnia łąk trwałych niewykorzystanych gospodarczo (czyli nieeksploatowanych, a także skoszonych, lecz

niezebranych) w I pokosie wyniosła 12,6 tys. ha, tj. 13,8% ogólnej powierzchni łąk trwałych, w II pokosie – 27,6 tys. ha, tj. 30,3%, a w III pokosie – 35,0 tys. ha, tj. 38,4%.

Wykres 9. Udział zbiorów z poszczególnych pokosów w ogólnej produkcji siana z łąk trwałych

Średni plon trzech pokosów z łąk trwałych (w przeliczeniu na siano) wyniósł 36,8 dt/ha i w porównaniu z 2013 r. był niższy o 11,8 dt/ha, tj. o 24,3%. W pierwszym pokosie z łąk trwałych uzyskano średni plon wynoszący 22,5 dt/ha, tj. o 4,5 dt/ha, tj. o 16,7% mniej niż w roku poprzednim, w drugim pokosie – 10,0 dt/ha, tj. o 4,4 dt/ha (o 30,6%) mniej niż przed rokiem. Plon trzeciego pokosu wyniósł 4,3 dt/ha i był o 2,9 dt/ha (o 40,3%) niższy niż w 2013 r.

Powierzchnia, plony i zbiory z łąk trwałych według pokosów:

Wyszczególnienie a- 2013 b- 2014 c- 2013=100	Powierzchnia w ha	Plony z 1 ha w dt				Zbiory w tys. ton				
		ogółem	I pokos	II pokos	III pokos	ogółem	I pokos	II pokos	III pokos	
		w przeliczeniu na siano								
Rolnictwo ogółem	a	96279	48,6	27,0	14,4	7,2	468,2	260,2	138,9	69,2
	b	91089	36,8	22,5	10,0	4,3	335,5	204,5	91,5	39,5
	c	94,6	75,7	83,3	69,4	59,7	71,7	78,6	65,9	57,1

Produkcja siana z łąk trwałych łącznie w 2014 r. wyniosła 335,5 tys. t i była o 28,4% niższa od produkcji sprzed roku.

Powierzchnia **pastwisk trwałych** wyniosła 7,5 tys. ha i była mniejsza o 0,8 tys. ha (o 9,1%) niż w 2013 r.

Plony z pastwisk trwałych (w przeliczeniu na siano) wyniosły 32,5 dt/ha i w porównaniu z rokiem poprzednim zwiększyły się o 2,6 dt/ha, tj. o 8,8%.

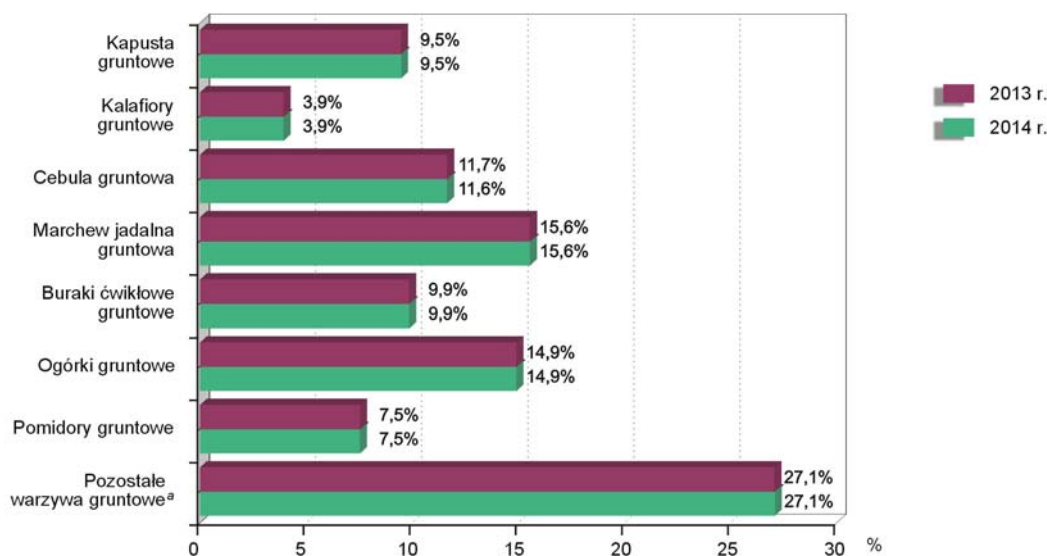
Zbiory z pastwisk trwałych (w przeliczeniu na siano) wyniosły 24,3 tys. t i były o 1,1% niższe od uzyskanych w 2013 r.

2.3. PRODUKCJA OGRODNICZA¹

2.3.1. Warzywa gruntowe

W 2014 r. powierzchnia uprawy **warzyw gruntowych** z uwzględnieniem areálu uprawy warzyw gruntowych w ogrodach przydomowych wyniosła 14,0 tys. ha i zwiększyła się o 0,9 tys. ha, tj. o 7,2% w porównaniu z 2013 r. Zanotowano wzrost powierzchni wszystkich podstawowych gatunków warzyw gruntowych.

Wykres 10. **Struktura powierzchni uprawy warzyw gruntowych**
Stan w czerwcu

a Pietruszka, pory, selery, rzodkiewka, sałata, rabarbar i inne.

W 2014 r. plony większości gatunków warzyw gruntowych (oprócz pomidorów gruntowych) były wyższe od uzyskanych w roku poprzednim.

Łączne zbiory warzyw gruntowych w 2014 r. w wysokości 361,5 tys. t były o 42,2 tys. t (o 13,2%) wyższe od zbiorów uzyskanych w roku wcześniejszym. Wzrost produkcji był wynikiem zwiększenia powierzchni uprawy warzyw oraz wzrostem plonowania.

Kapusta gruntowa – uprawiano ją w 2014 r. na powierzchni 1,3 tys. ha. Produkcja kapusty gruntowej wyniosła 60,1 tys. t, tj. o 20,2% więcej od zbiorów w 2013 r. Zwiększenie zbiorów kapusty gruntowej spowodowane było większą powierzchnią zasiewów (o 7,1%) oraz wyższym plonowaniem tego gatunku o 12,1%.

Zbiory **kalafiorów gruntowych** na poziomie 10,8 tys. t były o 19,6% wyższe w porównaniu ze zbiorami z 2013 r. Wzrost produkcji kalafiorów gruntowych spowodowany był głównie przez wyższe plonowanie (o 11,4%), jak również przez zwiększenie areálu uprawy tego gatunku (o 7,2%).

¹ W powierzchni i zbiorach warzyw gruntowych, truskawek, drzew owocowych, krzewów owocowych i plantacji jagodowych uwzględnia się uprawy występujące w ogrodach przydomowych.

Areał uprawy **cebuli gruntowej** w 2014 r. był o 7,2% większy od poziomu roku poprzedniego i wyniósł 1,6 tys. ha. Zbiory cebuli gruntowej wyniosły 32,6 tys. t i były o 12,8% wyższe od uzyskanych w 2013 r. Wyższe były również jej plony (o 5,3%).

Plony i zbiory warzyw gruntowych:

Wyszczególnienie	2013		2014		2013=100	
	plony z 1 ha w dt	zbiory w tys. t	plony z 1 ha w dt	zbiory w tys. t	plony	zbiory
Kapusta gruntowa	406	50,0	455	60,1	112,1	120,2
Kalafioły gruntowe	176	9,0	196	10,8	111,4	119,6
Cebula gruntowa	190	28,9	200	32,6	105,3	112,8
Marchew jadalna gruntowa	383	77,5	401	87,1	104,7	112,4
Buraki ćwikłowe gruntowe	356	45,6	370	50,9	103,9	111,5
Ogórki gruntowe	163	31,7	168	34,9	103,1	110,3
Pomidory gruntowe	255	25,1	235	24,7	92,2	98,6
Pozostałe warzywa gruntowe ^{a)}	146	51,5	160	60,4	109,6	117,1

a) Pietruszka, pory, seler, rzodkiewka, sałata, rabarbar i inne.

W omawianym roku zanotowano wzrost zainteresowania uprawą **ogórków gruntowych**. Powierzchnia uprawy w stosunku do roku 2013 zwiększyła się o 7,2%, a plonowanie o 3,1%. Łącznie w 2014 r. zebrano 34,9 tys. t ogórków gruntowych, czyli o 3,2 tys. t więcej niż przed rokiem.

W 2014 r. zbiory **pomidorów gruntowych** wyniosły 24,7 tys. t i były o 0,4 tys. t (o 1,4%) niższe od uzyskanych w roku poprzednim. O niekorzystnym poziomie produkcji zadecydował spadek wydajności z 1 ha (o 7,8%), przy wzroście areału ich uprawy (o 7,1%).

Zbiory **pozostałych warzyw gruntowych** (pietruszki, porów, selerów, rzodkiewki, sałaty, rabarbaru i innych) w omawianym roku oszacowano na 60,4 tys. t, czyli o 8,8 tys. t, tj. o 17,1% więcej niż rok wcześniej. Wzrost produkcji wynikał ze zwiększonego o 9,6% plonowania oraz wzrostu powierzchni uprawy o 7,2%.

2.3.2. Sadownictwo

Produkcja **owoców z drzew i krzewów owocowych oraz plantacji jagodowych** (z wyłączeniem produkcji spoza gospodarstw) w 2014 r. wyniosła 464,9 tys. t i była wyższa o 24,6 tys. t (o 5,6%) od wysoki produkcji uzyskanej rok wcześniej.

2.3.2.1. Owoce z drzew

Powierzchnia uprawy **drzew owocowych** w 2014 wyniosła 32,6 tys. ha i w porównaniu z rokiem poprzednim zmniejszyła się o 2,1 tys. ha, tj. o 6,2%. Odnotowano ograniczenie uprawy

dla wszystkich gatunków drzew owocowych. Najbardziej zmniejszyła się powierzchnia grusz (o 10,9%) i czereśni (o 10,7%).

Zbiory owoców z drzew w 2014 r. ogółem wyniosły 438,9 tys. t, tj. o 4,5% więcej niż w roku poprzednim. O wzroście produkcji owoców z drzew zdecydowały wyższe zbiory jabłek, oraz pozostałych owoców z drzew (brzoskwiń, moreli i orzechów włoskich), natomiast gruszek, śliwek, wiśni oraz czereśni zebrano mniej niż w roku 2013.

Wykres 11. **Struktura zbiorów owoców z drzew owocowych**

^a Brzoskwinie, morele, orzechy włoskie.

Zbiory **jabłek** w 2014 r. wyniosły 390,1 tys. t i w stosunku do roku poprzedniego zwiększyły się o 20,7 tys. t (o 5,6%). Na wyższą ich produkcję wpłynęło zwiększenie plonowania (o 11,9%), pomimo zmniejszenia powierzchni uprawy jabłoni (o 5,6%).

Zbiory **gruszek** ukształtowały się na poziomie 3,6 tys. t, tj. o 0,2% niższym niż w roku ubiegłym. Spowodowane to było zmniejszeniem powierzchni uprawy tego gatunku w porównaniu do ubiegłego roku. Areal uprawy grusz był o 10,9% mniejszy od 2013 r. W tym samym okresie plonowanie tych drzew wzrosło o 12,0%.

Zbiory **śliwek** w 2014 r. wyniosły 13,2 tys. t i były o 2,8% mniejsze od uzyskanych w 2013 r. Spadek produkcji śliw spowodowany był zmniejszeniem areалу uprawy (o 7,8%), przy wyższym plonowaniu (o 5,4%).

Zbiory **wiśni** w 2014 r. wyniosły 21,8 tys. t i były o 5,2% niższe od produkcji z 2013 r. Decydujący wpływ na zmniejszenie produkcji tego gatunku miała mniejsza o 6,9% powierzchnia uprawy, przy wzroście plonów o 1,6%.

Zbiory **czereśni** w 2014 r. były o 4,0% niższe od uzyskanych w poprzednim roku i wyniosły 4,9 tys. t. Było to wynikiem zmniejszenia powierzchni uprawy o 10,7%, przy wzroście plonowania o 7,4%.

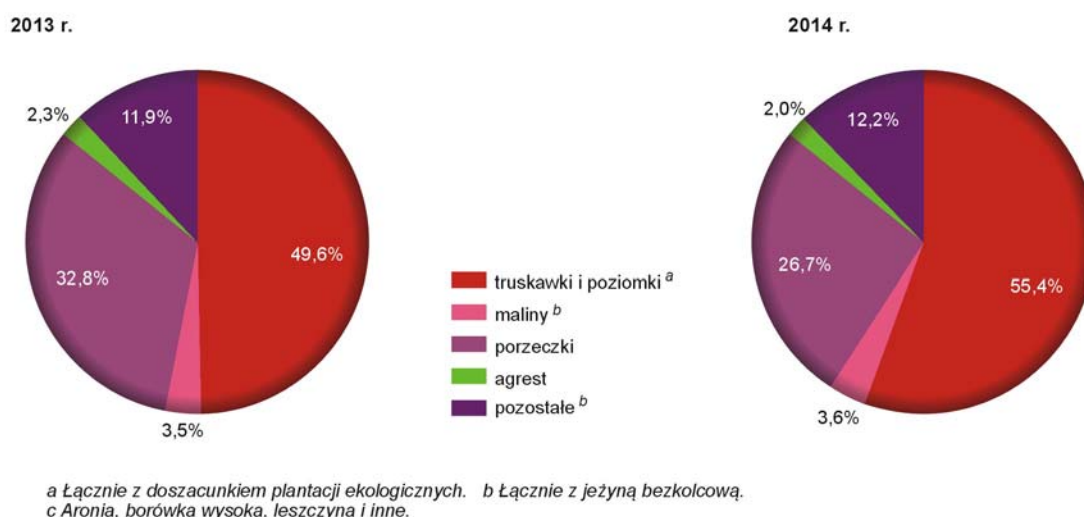
Łączna produkcja **pozostałych owoców z drzew** (brzoskwiń, moreli i orzechów włoskich) była o 1,3% wyższa od notowanej w 2013 r. i wyniosła 5,3 tys. t. Było to efektem zwiększenia plonowania (o 4,5%), pomimo zmniejszenia powierzchni tego gatunku (o 2,9%).

2.3.2.2. Owoce z krzewów owocowych i plantacji jagodowych

Powierzchnia uprawy **krzewów owocowych i plantacji jagodowych** w 2014 r. wyniosła 8,6 tys. t i w porównaniu z rokiem poprzednim zwiększyła się o 0,4 tys. ha, tj. o 5,2%. Odnotowano wzrost powierzchni uprawy dla prawie wszystkich gatunków krzewów owocowych i plantacji jagodowych, z wyjątkiem truskawek i poziomek gruntowych gdzie odnotowano zmniejszenie o 4,9%.

Łączne zbiory owoców z krzewów owocowych i plantacji jagodowych w 2014 r. wyniosły 26,0 tys. t, tj o 27,7% więcej od zbiorów roku poprzedniego. Do wzrostu produkcji przyczyniły się wyższe zbiory wszystkich podstawowych gatunków owoców z krzewów owocowych i plantacji jagodowych.

Wykres 12. **Struktura zbiorów owoców z krzewów owocowych i plantacji jagodowych w 2014 r.**

Plonowanie większości gatunków krzewów owocowych i plantacji jagodowych było wyższe niż w roku 2013. Spadło plonowanie porzeczek oraz pozostałych owoców z krzewów owocowych i plantacji jagodowych (aronii, borówki wysokiej, leszczyny i innych).

Powierzchnia uprawy **truskawek i poziomek gruntowych** w 2014 r. z uwzględnieniem doszacowania plantacji ekologicznych wyniosła 4,0 tys. ha i była o 4,9% mniejsza niż przed rokiem. Plonowanie truskawek i poziomek gruntowych oszacowano na 36,0 dt/ha, tj. o 50,0% więcej niż w roku 2013. Łącznie zbiory były o 42,7,% większe od uzyskanych w roku poprzednim i wyniosły 14,4 tys. t.

W 2014 r. zbiory **malin** w województwie świętokrzyskim osiągnęły 0,9 tys. t i zwiększyły się o 31,4% w stosunku do zanotowanych przed rokiem. Wzrost produkcji był wynikiem zwiększenia o 27,5% areалу uprawy oraz wydajności z 1 ha plantacji o 2,9%.

W omawianym roku zbiory **porzeczek** oszacowano na 6,9 tys. t, tj. o 4,1% więcej niż rok wcześniej. Na wzrost produkcji przyczynił się wzrost powierzchni uprawy krzewów o 6,4%, przy spadku plonowania o 2,5%.

Ogólna produkcja **agrestu** wyniosła 0,5 tys. t i stanowiła 112,9% zbiorów sprzed roku. Na wzrost produkcji agrestu wpływ miało zarówno zwiększenie wydajności z 1 ha, jak i powierzchni – odpowiednio o 3,4% i o 9,3%.

Łączne zbiory **aronii, borówki wysokiej, leszczyny i pozostałych jagodowych** w omawianym roku osiągnęły 3,2 tys. t i zwiększyły się o 0,8 tys. t (o 31,7%) w stosunku do zanotowanych w 2013 r. Wyższa produkcja była wynikiem zwiększenia areалу uprawy (o 33,4%), przy niższym o 1,3% plonowaniu.

DZIAŁ III

PRODUKCJA ZWIERZĘCA

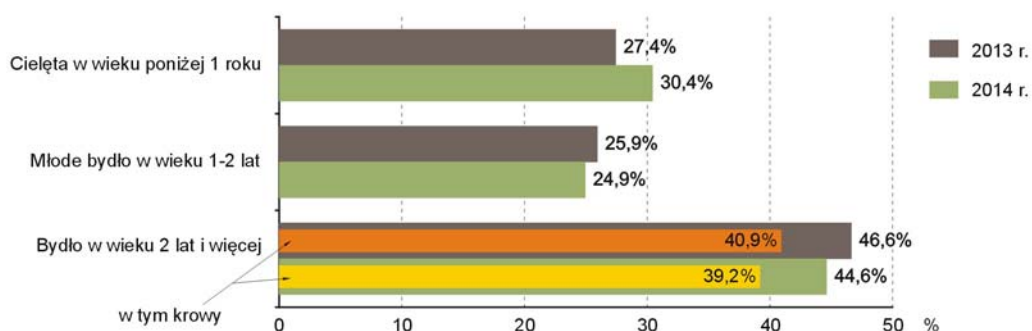
3.1. BYDŁO

W końcu grudnia 2014 r. **pogłowie bydła** wyniosło 153,9 tys. sztuk i w porównaniu z grudniem 2013 liczebność stada zmniejszyła się o 3,8 tys. sztuk, tj. o 2,4%, a w porównaniu z czerwcem 2014 r. o 5,2 tys. sztuk, tj. o 3,3%.

Pogłowie krów w porównaniu z grudniem 2013 r. zmalało o 4,2 tys. sztuk, tj. o 6,5% do poziomu 60,3 tys. sztuk, a w stosunku do stanu z czerwca 2014 r. zmniejszyło się o 1,6 tys. sztuk, tj. o 2,6%.

Obsada bydła na 100 ha użytków rolnych wyniosła w grudniu 2014 r. 31,8 sztuk w tym krów – 12,4 sztuk wobec 31,6 sztuk bydła i 12,9 sztuk krów rok wcześniej.

Wykres 13. **Udział bydła według grup wiekowo-użytkowych w pogłowie ogółem. Stan w grudniu**

W strukturze stada bydła ogółem udział poszczególnych grup wiekowo-użytkowych w grudniu 2014 r. wyniósł:

- cielęta w wieku poniżej 1 roku – 30,4%,
- młode bydło w wieku 1-2 lat – 24,9%,
- bydło w wieku 2 lat i więcej – 44,6%,
- w tym krowy – 39,2%.

Pogłowie bydła według struktury stada oraz zmiany sezonowe wg stanu w grudniu 2014 r:

Wyszczególnienie	Ogółem w sztukach	Struktura	Dynamika	
			grudzień 2013 = 100	czerwiec 2014 = 100
Bydło ogółem	153923	100,0	97,6	96,7
Krowy	60305	39,2	93,5	97,4
Bydło pozostałe	93618	60,8	100,5	96,3

W skali roku w strukturze pogłowia bydła zmniejszył się udział młodego bydła w wieku 1-2 lat (o 1,0 p. proc.) i bydła w wieku 2 lat i więcej (o 2,0 p. proc.) w tym krów (o 1,7 p. proc.). Wzrósł natomiast udział cieląt w wieku poniżej 1 roku (o 3,0 p. proc.).

3.2. TRZODA CHLEWNA

Na początku grudnia 2014 r. pogłowie trzody chlewnej wyniosło 232,6 tys. sztuk i było wyższe o 13,7 tys. sztuk, tj. o 6,3% od stanu notowanego w końcu listopada 2013 r., a w porównaniu z liczebnością stada świń w czerwcu 2014 r. obniżyło się o 10,2 tys. sztuk, tj. o 4,2%.

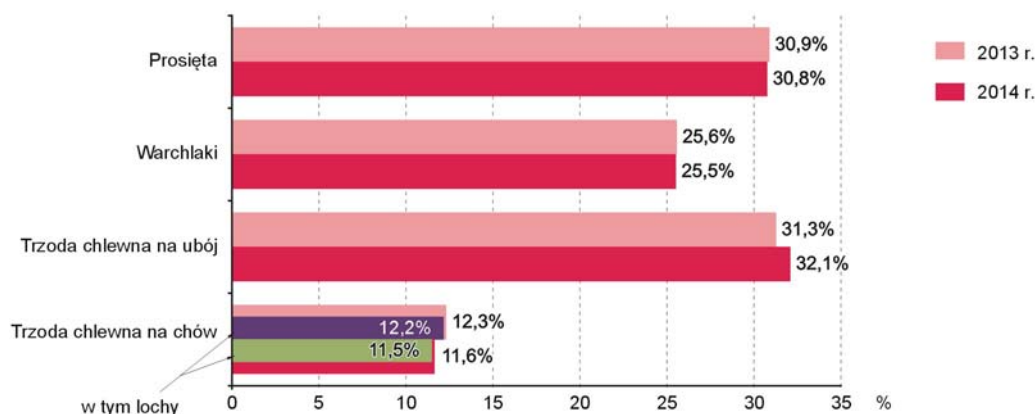
Stado loch na chów zwiększyło się w porównaniu z listopadem 2013 r. o 0,1 tys. sztuk, tj. o 0,4% do 26,7 tys. sztuk, natomiast stado loch prośnych wzrosło o 1,4% do poziomu 17,5 tys. sztuk.

W stosunku do czerwca 2014 r. pogłowie loch na chów spadło o 4,7 tys. sztuk, tj. o 15,1%, w tym loch prośnych o 22,4%.

Ogółem udział poszczególnych grup produkcyjno-użytkowych w grudniu 2014 r. wyniósł:

- prosięta o wadze do 20 kg – 30,8%,
- warchlaki o wadze od 20 kg do 50 kg – 25,5%,
- trzoda chlewna o wadze 50 kg i więcej z przeznaczeniem na ubój – 32,1%,
- trzoda chlewna o wadze 50 kg i więcej z przeznaczeniem na chów – 11,6%,
- w tym lochy na chów razem – 11,5%,
- tym lochy prośne – 7,5%.

Wykres 14. **Udział trzody chlewnej według grup produkcyjno-użytkowych w pogłowiu ogółem.**
Stan w dniu 1 grudnia 2014^a.

W porównaniu ze strukturą pogłowia trzody, rejestrowaną w listopadzie 2013 r. zmniejszył się udział trzody chlewnej o wadze 50 kg i więcej z przeznaczeniem na chów (o 0,7 p. proc), w tym loch (o 0,7 p. proc.) oraz nieznacznie udział prosiąt o wadze do 20 kg

i warchlaków o wadze od 20 kg do 50 kg (o 0,1 p. proc.). Zwiększył się natomiast udział trzody chlewnej o wadze 50 kg i więcej z przeznaczeniem na ubój (o 0,8 p. proc.).

Pogłowie trzody chlewnej według struktury stada oraz zmiany sezonowe wg stanu w grudniu 2014 r:

Wyszczególnienie	Ogółem w sztukach	Struktura	Czerwiec 2014 =100	Listopad 2013 =100
Trzoda chlewna	232571	100,0	95,8	106,3
Lochy na chów	26713	11,5	84,9	106,0
Trzoda chlewna pozostała	205858	88,5	97,4	107,1

Na początku grudnia 2014 r. obsada trzody chlewnej ogółem, w tym loch na chów na 100 ha użytków rolnych wyniosła odpowiednio: 48,0 sztuk i 5,5 sztuk wobec 43,8 i 5,3 sztuk rok wcześniej.

W 2014 opłacalność tuczu świń mierzona relacją ceny skupu 1 kg żywca wieprzowego do targowiskowej ceny żyta była na poziomie 7,5 i nadal utrzymywała się poniżej poziomu przyjętego za opłacalny dla tuczu świń, tj. co najmniej 10-11.

3.3. OWCE

Pogłowie owiec w grudniu 2014 r. wyniosło 3,6 tys. sztuk i zwiększyło się w porównaniu ze stanem notowanym przed rokiem o 0,7 tys. sztuk (o 26,0%), a w porównaniu z liczebnością stada owiec w czerwcu 2014 r. obniżyło się o 1,1 tys. sztuk (o 22,8%). Pogłowie owiec skoncentrowane było w gospodarstwach indywidualnych, które utrzymywało 99,1% wojewódzkiego pogłowia owiec.

Obsada owiec na 100 ha użytków rolnych wyniosła 0,7 sztuk, wobec 0,6 sztuk przed rokiem.

W strukturze stada owiec ogółem 66,9% stanowiły maciorki wobec 65,0% przed rokiem. W skali roku populacja maciorek zwiększyła się o 29,6%.

3.4. DRÓB

Pogłowie drobiu ogółem (w wieku powyżej 2 tygodni) w grudniu 2014 r. liczyło 5266,8 tys. sztuk i w ciągu roku zwiększyło się o 376,2 tys. sztuk (o 7,7%), a w porównaniu z czerwcem 2014 r. zmniejszyło się o 257,8 tys. sztuk (o 4,7%). Całe pogłowie drobiu w województwie świętokrzyskim znajdowało się w sektorze prywatnym, w tym w gospodarstwach indywidualnych 87,9%.

W skali roku zanotowano spadek liczebności populacji większości gatunków drobiu za wyjątkiem drobiu kurzego, którego ilość zwiększyła się o 10,6%.

Struktura gatunkowa pogłowia drobiu ogółem przedstawiała się następująco:

- drób kurzy stanowił 95,3%, w tym nioski – 25,9% (w 2013 r. odsetek ten wyniósł odpowiednio 92,8% i 25,0%),
- gęsi – 0,8% (1,8% w 2013 r.),
- indyki – 0,3% (0,8% w 2013 r.),
- kaczki i drób pozostały – 3,5% (5,1% w 2013 r.).

Średnio w województwie obsada drobiu kurzego na 100 ha użytków rolnych wyniosła 1035,9 sztuk wobec 908,8 sztuk w 2013 r.

DZIAŁ IV

SKUP I CENY PRODUKTÓW ROLNYCH

4.1. PRODUKTY ROŚLINNE

W 2014 r. w województwie świętokrzyskim skupiono produkty rolne o łącznej wartości 1277,8 mln zł (według cen bieżących, bez podatku VAT), tj. o 3,4% więcej niż w roku poprzednim. Wartość skupionych produktów roślinnych wynosiła 363,7 mln zł i w porównaniu z 2013 r. zmniejszyła się o 19,4%. Gospodarstwa indywidualne uzyskały 357,6 mln zł za sprzedane produkty roślinne.

Skup produktów rolnych ogółem w ujęciu wartościowym przedstawia poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	2013	2014	
	w tysiącach złotych		2013=100
Skup produktów rolnych ogółem	1236121,1	1277771,2	103,4
z tego			
skup produktów roślinnych	451475,0	363684,1	80,6
skup produktów zwierzęcych	784646,1	914087,1	116,5

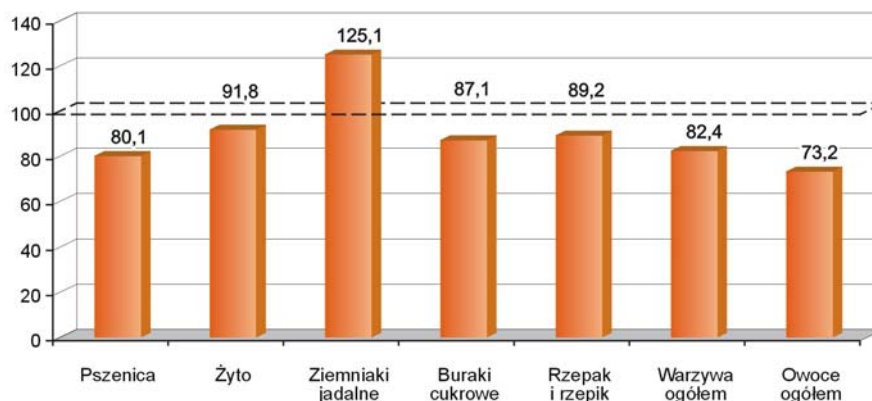
Skup ziarna **zbóż ogółem** (łącznie z ziarnem siewnym i mieszankami zbożowymi) w 2014 r. ukształtował się na poziomie 102,9 tys. t, co oznacza wzrost o 44,5% w odniesieniu do roku poprzedniego. W 2014 r. skupiono 77,6 tys. t ziarna zbóż podstawowych konsumpcyjnych i paszowych (łącznie z mieszankami zbożowymi, bez ziarna siewnego), co stanowi 0,8% skupu ogólnokrajowego. W odniesieniu do roku 2013 skup był wyższy o 46,6%. W omawianym okresie wzrósł skup wszystkich gatunków zbóż konsumpcyjnych i paszowych, w tym najbardziej owsa i mieszanek zbożowych – o 166,7% oraz pszenżyta o 81,7%.

Ceny skupu wszystkich omawianych gatunków zbóż konsumpcyjnych i paszowych były niższe niż w 2013 r. W przeciągu roku najbardziej spadły ceny pszenicy, jęczmienia oraz pszenżyta. Rolnicy za 1 dt pszenicy w skupie otrzymywali średnio 66,00 zł, jęczmienia 64,56 zł, pszenżyta 60,89 zł i były to ceny niższe w porównaniu z 2013 r. odpowiednio o 19,9%, 14,2% i 16,4%. Ceny skupu 1 dt żyta wyniosły średnio 57,84 zł, owsa i mieszanek zbożowych – 52,59 zł i były niższe odpowiednio o 8,2% i o 10,1%.

Skup **ziemniaków** ogółem w 2014 r. ukształtował się na poziomie 3,4 tys. t i w porównaniu z rokiem poprzednim nastąpił spadek skupu o 56,5%. Przeważająca większość skupu ziemniaków pochodziła od gospodarstw indywidualnych - 99,8%. Udział skupu ziemniaków z województwa świętokrzyskiego w skupie krajowym wyniósł 0,2%.

Średnia roczna cena skupu ziemniaków jadalnych (bez wczesnych) wyniosła 57,60 zł za 1 dt i była o 25,1% wyższa od średniej ceny w 2013 r. Natomiast w kraju za 1 dt ziemniaków jadalnych (bez wczesnych) płacono średnio 51,99 zł, tj. o 19,3% mniej niż w roku poprzednim.

Wykres 15. **Zmiany cen skupu głównych produktów pochodzenia roślinnego w 2014 r.**
2013 = 100

W roku 2014 skupiono 257,8 tys. t **buraków cukrowych**. Było to o 3,4% mniej niż rok wcześniej. Średnia cena skupu 1 dt buraka cukrowego wyniosła 12,27 zł i była o 12,9% niższa od ceny skupu z roku 2013.

Rzepak i rzepiku ogółem w 2014 r. skupiono 15,6 tys. t, tj. o 10,8% mniej niż w 2013 r. Udział gospodarstw indywidualnych w skupie rzepaku i rzepiku wyniósł 91,3%. Skup z województwa świętokrzyskiego stanowił 0,7% skupu rzepaku i rzepiku w kraju.

Średnia cena skupu 1 dt rzepaku i rzepiku spadła do ceny notowanej rok wcześniej, o 10,8% i wyniosła 126,48 zł.

W 2014 r. skupiono 34,9 tys. t **warzyw**, co w porównaniu z wielkością skupu w 2013 r. oznacza zmniejszenie o 27,3%. Skup warzyw z województwa świętokrzyskiego stanowił 1,9% skupu krajowego.

W skali roku spadły średnie ceny wszystkich analizowanych warzyw. Najbardziej obniżyły się ceny: pomidorów o 59,5% do 0,90 zł/kg, papryki o 45,5% do 1,66 zł/kg, brokułów o 39,1% do 1,35 zł/kg, kapusty o 34,7% do 0,55 zł/kg oraz kalafiorów o 32,0% do 0,99 zł/kg. Niższe niż rok wcześniej były również ceny skupu buraków o 24,9% (średnia cena 0,39 zł/kg), ogórków – o 12,8% do 1,47zł/kg, marchwi – o 15,2% do 0,49 zł/kg oraz cebuli o 2,1% do 0,88 zł/kg.

Skup **owoców** wyniósł 230,8 tys. t i w porównaniu z 2013 r. zwiększył się o 1,1%. Skup owoców z województwa świętokrzyskiego stanowił 8,0% wielkości skupu w kraju.

Wyższe niż rok wcześniej były średnie ceny skupu: brzoskwiń o 165,7%, czereśni o 25,8%, gruszek o 5,8% i agrestu o 0,7%.

Niższe niż rok wcześniej były średnie ceny skupu: jabłek – spadek o 27,4%, śliwek – spadek o 48,6%, truskawek – o 3,3%, malin o 7,9% i aronii – spadek o 25,3%. Jednak największy spadek zanotowano w przypadku porzeczek i wiśni, tj. odpowiednio o 52,3% i o 51,2%.

4.2. PRODUKTY POCHODZENIA ZWIERZĘCEGO

W 2014 r. wartość skupu produktów zwierzęcych wyniosła 914,1 mln zł i w porównaniu z 2013 r. zwiększyła się o 16,5%. Skup **żywca rzeźnego** (bydło, cielęta, trzoda chlewna, owce, konie, drób) w wadze żywej w 2014 r. wyniósł ogółem 142,6 tys. t i był większy o 28,4 tys. t (wzrost o 24,9%) od ilości skupionego żywca rzeźnego w 2013 r.

Żywca wołowego skupiono 29,3 tys. t, a cielęcego 0,2 tys. t, tj. odpowiednio o 62,4% i o 25,5% więcej niż rok wcześniej. Średnie ceny bydła były o 1,4% niższe, a cieląt rzeźnych o 8,9% wyższe niż w roku 2013. Za 1 kg żywca wołowego w skupie płacono średnio 6,48 zł, a za żywca cielęcego – 9,75 zł.

Wykres 16. **Struktura skupu żywca rzeźnego** (w wadze żywej)

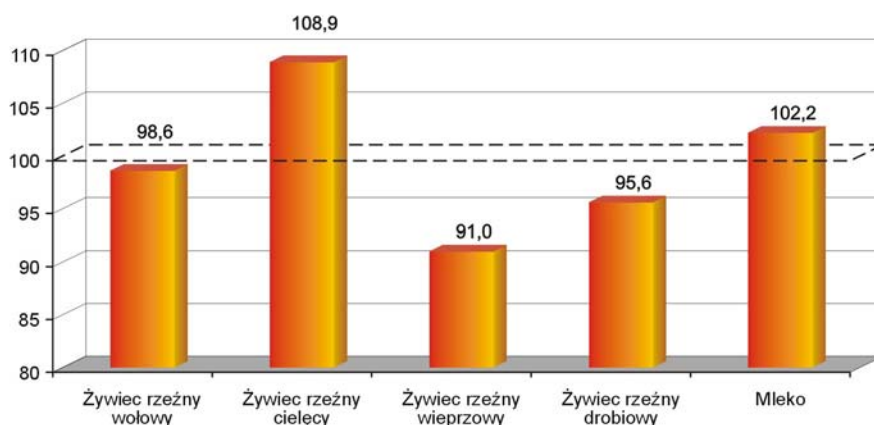

Skup **żywca wieprzowego** w 2014 r. wyniósł 55,6 tys. t i był wyższy od wielkości skupu uzyskanego w roku 2013 (wzrost o 24,0%). Średnia cena za 1 kg żywca wieprzowego osiągnęła poziom 4,74 zł za 1 kg i w porównaniu do średniej ceny z roku 2013 spadła o 9,0%.

W roku 2014 skupiono 56,2 tys. t **żywca drobiowego**, co oznacza wzrost o 13,2% w stosunku do roku poprzedniego. Z tego 52,7 tys. t stanowiły kurczaki.

Średnia cena drobiu ukształtowała się na poziomie 3,88 zł/kg i była niższa o 4,4% od notowanej rok wcześniej. W skali roku wzrosły średnie ceny: kur o 11,6% - do 3,00 zł/kg, gęsi o 1,1% - do 8,01 zł/kg i indyków o 0,6% - do 5,90 zł/kg. W tym samym okresie spadły ceny: kurczaków o 4,0% - do 3,75 zł/kg i kaczek o 6,8% do 4,87 zł/kg.

Wykres 17. **Zmiany cen skupu głównych produktów pochodzenia zwierzęcego w 2014 r.**
2013 = 100

Skup **mleka** krowiego w 2014 r. wyniósł 167,4 mln l i był o 2,9% wyższy w porównaniu z wielkością skupu w 2013 r. Skup mleka z województwa świętokrzyskiego stanowił 1,6% skupu mleka w kraju.

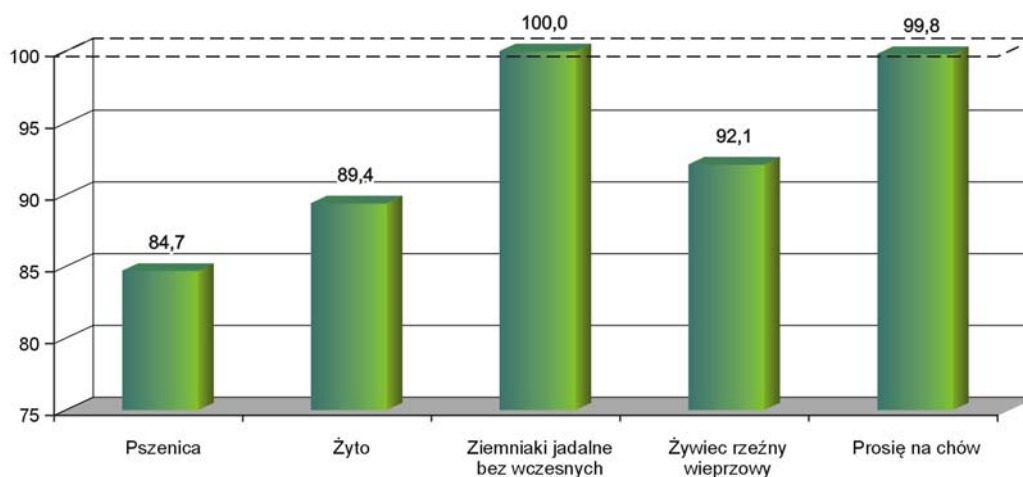
Średnia cena skupu 1 litra mleka wyniosła 1,31 zł i w odniesieniu do 2013 r. zwiększyła się o 2,2%.

4.3. CENY TARGOWISKOWE

Przeciętne ceny zbóż uzyskane w 2014 r. przez rolników na targowiskach były niższe od notowanych w 2013 r. Za 1 dt **pszenicy** średnio płacono na targowiskach 78,13 zł, tj. o 15,3% mniej niż przed rokiem. W obrocie targowiskowym cena **żyta** spadła w stosunku do poprzedniego roku o 10,6% osiągając poziom 63,29 zł. W odniesieniu do 2013 r. zmniejszyły się również ceny jęczmienia (o 9,7%) i owsa (o 8,2%).

Targowiskowa cena 1 dt **ziemniaków jadalnych** (bez wczesnych) wyniosła 82,49 zł i była podobna jak w 2013 r.

Wykres 18. **Zmiany cen targowiskowych głównych produktów rolnych w 2014 r.**
2013 = 100

W obrocie targowiskowym, podobnie jak w skupie w 2014 r., ceny **trzody chlewnej** były niższe niż notowane rok wcześniej. Za 1 kg żywca wieprzowego płacono średnio 4,91 zł, co oznacza spadek o 7,9%.

Za **prosię na chów** w 2014 r. płacono na targowiskach średnio 169,25 zł, tj. o 0,2% mniej niż w 2013 r. Za **krowę dojną** płacono średnio 2841 zł, tj. o 14,6% więcej niż przed rokiem. **Cena jałówki 1-roczonej** na targowiskach wyniosła średnio 2317 zł i była o 9,5% wyższa w porównaniu z rokiem poprzednim. Za **kurę żywą** o wadze 1,5-2 kg płacono średnio 24,22 zł, tj. o 9,5% więcej niż przed rokiem. Cena **jaja kurzego** na targowiskach wyniosła 0,67 zł i była o 2,9% niższa w porównaniu z rokiem poprzednim.

W 2014 r. w odniesieniu do roku poprzedniego nieznacznie poprawiła się relacja cen skupu żywca wieprzowego do cen targowiskowych żyta. Ukształtowała się ona na poziomie 7,5 wobec 7,4 w 2013 r. (tyle samo w kraju). Relacja cen skupu żywca wieprzowego do targowiskowych cen jęczmienia nie uległa zmianie i podobnie jak w 2013 r. wyniosła 6,4 (w kraju odpowiednio – 6,0 i 6,2).

TABL. 1. UŻYTKOWANIE GRUNTÓW W GOSPODARSTWACH ROLNYCH WEDŁUG RODZAJU UŻYTKÓW ROLNYCH. Stan w czerwcu

Wyszczególnienie	2013		2014	
	ogółem	w tym gospodarstwa indywidualne	ogółem	w tym gospodarstwa indywidualne
w hektarach				
Powierzchnia ogólna	575996	571255	560124	554509
Użytki rolne	499402	495126	484753	480216
w dobrej kulturze	488118	483980	480891	476658
pod zasiewami	328683	325131	328017	324566
grunty ugorowane	13937	13860	13899	13831
uprawy trwałe	39459	39439	38403	38347
w tym sady	38372	38355	37348	37323
ogrody przydomowe	1545	1545	2016	2014
łąki trwałe	96279	95934	91089	90649
pastwiska trwałe	8216	8072	7466	7251
pozostałe	11284	11146	3862	3558
Lasy i grunty leśne	41963	41779	36885	36447
Pozostałe grunty	34632	34350	38486	37846
w odsetkach				
Powierzchnia ogólna	100,0	100,0	100,0	100,0
Użytki rolne	86,7	86,7	86,5	86,6
w dobrej kulturze	84,7	84,7	85,9	86,0
pod zasiewami	57,1	56,9	58,6	58,5
grunty ugorowane	2,4	2,4	2,5	2,5
uprawy trwałe	6,9	6,9	6,9	6,9
w tym sady	6,7	6,7	6,7	6,7
ogrody przydomowe	0,3	0,3	0,4	0,4
łąki trwałe	16,7	16,8	16,3	16,3
pastwiska trwałe	1,4	1,4	1,3	1,3
pozostałe	2,0	2,0	0,7	0,6
Lasy i grunty leśne	7,3	7,3	6,6	6,6
Pozostałe grunty	6,0	6,0	6,9	6,8

TABL. 2. UŻYTKOWANIE GRUNTÓW W GOSPODARSTWACH ROLNYCH WEDŁUG RODZAJU UŻYTKÓW ROLNYCH I GRUP OBSZAROWYCH . Stan w czerwcu

WYSZCZEGÓLNIENIE	ogółem	Grupy obszarowe użytków rolnych							
		do 1 ha	1-2	2-3	3-5	5-7	7-10	10-15	15 ha i więcej

w hektarach

OGÓŁEM.....	484753	920	22621	33221	87861	71224	67629	70910	130368
w dobrej kulturze rolnej.....	480891	#	22275	32378	86745	71020	67271	70687	#
w tym:									
pod zasiewami.....	328017	557	12512	19287	54727	47047	44652	47209	102027
grunty ugorowane..	13899	#	667	1034	1396	437	1680	4624	#
uprawy trwałe.....	38403	246	2792	2741	6791	7503	5672	6411	6248
łąki trwałe.....	91089	81	5594	8541	21951	15273	13649	11093	14908
pastwiska trwałe	7466	#	429	512	1246	472	1366	1216	#
pozostałe	3862	#	347	843	1115	204	359	223	#

w odsetkach

OGÓŁEM.....	100,0	0,2	4,7	6,9	18,1	14,7	14,0	14,6	26,9
w dobrej kulturze rolnej.....	100,0	#	4,6	6,7	18,0	14,8	14,0	14,7	#
w tym:									
pod zasiewami.....	100,0	0,2	3,8	5,9	16,7	14,3	13,6	14,4	31,1
grunty ugorowane..	100,0	#	4,8	7,4	10,0	3,1	12,1	33,3	#
uprawy trwałe.....	100,0	0,6	7,3	7,1	17,7	19,5	14,8	16,7	16,3
łąki trwałe.....	100,0	0,1	6,1	9,4	24,1	16,8	15,0	12,2	16,4
pastwiska trwałe	100,0	#	5,7	6,9	16,7	6,3	18,3	16,3	#
pozostałe	100,0	#	9,0	21,8	28,9	5,3	9,3	5,8	#

TABL. 3. UŻYTKOWANIE GRUNTÓW W GOSPODARSTWACH INDYWIDUALNYCH WEDŁUG RODZAJU UŻYTKÓW ROLNYCH I GRUP OBSZAROWYCH. Stan w czerwcu

WYSZCZEGÓLNIENIE	ogółem	Grupy obszarowe użytków rolnych							
		do 1 ha	1-2	2-3	3-5	5-7	7-10	10-15	15 ha i więcej

w hektarach

OGÓŁEM.....	480216	920	22617	33213	87843	71195	67591	70829	126010
w dobrej kulturze rolnej	476658	#	22270	32369	86728	70995	67237	70620	#
w tym:									
pod zasiewami	324566	557	12509	19286	54719	47038	44646	47172	98639
grunty ugorowane..	13831	#	666	1034	1396	437	1680	4618	#
uprawy trwałe.....	38347	246	2792	2738	6786	7498	5660	6408	6218
łąki trwałe.....	90649	81	5593	8538	21946	15269	13636	11086	14501
pastwiska trwałe	7251	#	429	512	1246	467	1363	1201	#
pozostałe	3558	#	347	843	1115	199	354	210	#

w odsetkach

OGÓŁEM.....	100,0	0,2	4,7	6,9	18,3	14,8	14,1	14,7	26,2
w dobrej kulturze rolnej	100,0	#	4,7	6,8	18,2	14,9	14,1	14,8	#
w tym:									
pod zasiewami	100,0	0,2	3,9	5,9	16,9	14,5	13,8	14,5	30,4
grunty ugorowane..	100,0	#	4,8	7,5	10,1	3,2	12,1	33,4	#
uprawy trwałe.....	100,0	0,6	7,3	7,1	17,7	19,6	14,8	16,7	16,2
łąki trwałe.....	100,0	0,1	6,2	9,4	24,2	16,8	15,0	12,2	16,0
pastwiska trwałe	100,0	#	5,9	7,1	17,2	6,4	18,8	16,6	#
pozostałe	100,0	#	9,8	23,7	31,3	5,6	9,9	5,9	#

TABL. 4. LICZBA GOSPODARSTW ROLNYCH POSIADAJACYCH UŻYTKI ROLNE WEDŁUG RODZAJU UŻYTKÓW ROLNYCH I GRUP OBSZAROWYCH. Stan w czerwcu

WYSZCZEGÓLNIENIE	ogółem	Grupy obszarowe użytków rolnych							
		do 1 ha	1-2	2-3	3-5	5-7	7-10	10-15	15 ha i więcej

w liczbach bezwzględnych

OGÓŁEM.....	84089	1227	15384	13635	22842	12325	8298	6025	4350
w dobrej kulturze rolnej.....	83911	#	15382	13579	22725	12325	8297	6025	#
w tym:									
pod zasiewami.....	73242	896	11678	11411	20785	11462	7612	5359	4040
grunty ugorowane..	4678	#	803	1137	984	457	500	589	#
uprawy trwałe.....	18361	418	3604	2652	4596	3119	1977	1162	832
łąki trwałe.....	56398	239	7572	8805	16995	9205	6076	4385	3122
pastwiska trwałe	6397	#	764	603	1525	784	1296	821	#
pozostałe	3307	#	531	764	979	363	294	143	#

w odsetkach

OGÓŁEM.....	100,0	1,5	18,3	16,2	27,2	14,7	9,9	7,2	5,2
w dobrej kulturze rolnej.....	100,0	#	18,3	16,2	27,1	14,7	9,9	7,2	#
w tym:									
pod zasiewami.....	100,0	1,2	15,9	15,6	28,4	15,6	10,4	7,3	5,5
grunty ugorowane..	100,0	#	17,2	24,3	21,0	9,8	10,7	12,6	#
uprawy trwałe.....	100,0	2,3	19,6	14,4	25,0	17,0	10,8	6,3	4,5
łąki trwałe.....	100,0	0,4	13,4	15,6	30,1	16,3	10,8	7,8	5,5
pastwiska trwałe	100,0	#	11,9	9,4	23,8	12,3	20,3	12,8	#
pozostałe	100,0	#	16,1	23,1	29,6	11,0	8,9	4,3	#

TABL. 5. LICZBA GOSPODARSTW INDYWIDUALNYCH POSIADAJACYCH UŻYTKI ROLNE WEDŁUG RODZAJU UŻYTKÓW ROLNYCH I GRUP OBSZAROWYCH. Stan w czerwcu

WYSZCZEGÓLNIENIE	ogółem	Grupy obszarowe użytków rolnych							
		do 1 ha	1-2	2-3	3-5	5-7	7-10	10-15	15 ha i więcej

w liczbach bezwzględnych

OGÓŁEM.....	84035	1227	15381	13632	22837	12320	8293	6019	4323
w dobrej kulturze rolnej.....	83858	#	15379	13576	22720	12320	8292	6019	#
w tym:									
pod zasiewami.....	73207	896	11676	11410	20782	11459	7609	5355	4021
grunty ugorowane..	4673	#	802	1137	984	456	500	588	#
uprawy trwałe.....	18347	418	3604	2650	4594	3117	1974	1161	828
łąki trwałe.....	56370	239	7571	8803	16992	9203	6073	4381	3109
pastwiska trwałe	6384	#	764	603	1525	783	1295	818	#
pozostałe	3299	#	531	764	979	362	293	141	#

w odsetkach

OGÓŁEM.....	100,0	1,5	18,3	16,2	27,2	14,7	9,9	7,2	5,1
w dobrej kulturze rolnej.....	100,0	#	18,3	16,2	27,1	14,7	9,9	7,2	#
w tym:									
pod zasiewami.....	100,0	1,2	15,9	15,6	28,4	15,7	10,4	7,3	5,5
grunty ugorowane..	100,0	#	17,2	24,3	21,1	9,8	10,7	12,6	#
uprawy trwałe.....	100,0	2,3	19,6	14,4	25,0	17,0	10,8	6,3	4,5
łąki trwałe.....	100,0	0,4	13,4	15,6	30,1	16,3	10,8	7,8	5,5
pastwiska trwałe	100,0	#	12,0	9,4	23,9	12,3	20,3	12,8	#
pozostałe	100,0	#	16,1	23,2	29,7	11,0	8,9	4,3	#

TABL. 6. POWIERZCHNIA ZASIEWÓW WEDŁUG GRUP ZIEMIOPŁODÓW. Stan w czerwcu

WYSZCZEGÓLNIENIE	2013		2014	
	ogółem	w tym gospodarstwa indywidualne	ogółem	w tym gospodarstwa indywidualne
w hektarach				
OGÓLEM	328683	325131	328017	324566
Zboża ^a	248508	246076	245930	243621
Strączkowe jadalne.....	3139	3101	3925	3878
Ziemniaki ^b	16863	16856	14691	14684
Przemysłowe.....	15198	14617	14330	13836
Pastewne.....	24391	23969	28152	27600
Pozostałe.....	20585	20513	20990	20947
w odsetkach				
OGÓLEM	100,0	100,0	100,0	100,0
Zboża ^a	75,6	75,7	75,0	75,1
Strączkowe jadalne.....	1,0	1,0	1,2	1,2
Ziemniaki ^b	5,1	5,2	4,5	4,5
Przemysłowe.....	4,6	4,5	4,4	4,3
Pastewne.....	7,4	7,4	8,6	8,5
Pozostałe.....	6,3	6,3	6,4	6,5

a) Zboża podstawowe, owies z jęczmieniem i inne zbożowe mieszanki, kukurydza na ziarno, gryka, proso i inne zbożowe. b) Bez powierzchni ziemniaków w ogrodach przydomowych.

TABL. 7. ZUŻYCIE NAWOZÓW MINERALNYCH I WAPNIOWYCH W PRZELICZENIU NA CZYSTY SKŁADNIK. Stan w czerwcu

WYSZCZEGÓLNIENIE	2012/2013		2013/2014	
	ogółem	w gospodarstwach indywidualnych	ogółem	w gospodarstwach indywidualnych
w tonach				
Nawozy mineralne (NPK)	63005	62479	51304	50651
azotowe (N)	33191	32848	28153	27809
fosforowe (P ₂ O ₅).....	19534	19458	9669	9542
potasowe (K ₂ O)	10280	10173	13481	13300
Nawozy wapniowe (CaO).....	11433	11283	7991	7813
rok poprzedni = 100				
Nawozy mineralne (NPK)	133,3	134,0	81,4	81,1
azotowe (N)	117,4	117,7	84,8	84,7
fosforowe (P ₂ O ₅).....	215,2	217,2	49,5	49,0
potasowe (K ₂ O)	103,9	104,1	131,1	130,7
Nawozy wapniowe (CaO).....	287,1	319,3	69,9	69,2
w kilogramach na 1 hektar użytków rolnych				
Nawozy mineralne (NPK)	126,2	126,2	105,8	105,5
azotowe (N)	66,5	66,3	58,1	57,9
fosforowe (P ₂ O ₅).....	39,1	39,3	19,9	19,9
potasowe (K ₂ O)	20,6	20,5	27,8	27,7
Nawozy wapniowe (CaO).....	22,9	22,8	16,5	16,3
rok poprzedni = 100				
Nawozy mineralne (NPK)	133,1	133,7	83,8	83,6
azotowe (N)	117,3	117,3	87,4	87,3
fosforowe (P ₂ O ₅).....	214,8	217,1	50,9	50,6
potasowe (K ₂ O)	104,0	103,5	135,0	135,1
Nawozy wapniowe (CaO).....	286,3	316,7	72,1	71,5

TABL. 8. PRODUKCJA GŁÓWNYCH ZIEMIOPŁODÓW ROLNYCH

WYSZCZEGÓLNIENIE	Powierzchnia		Plony		Zbiory	
	2013	2014	2013	2014	2013	2014
	w ha		z 1 ha w dt		w dt	
rolnictwo ogółem						
Zboża ogółem	248508	245930	29,1	33,6	7224777	8262220
Zboża podstawowe z mieszan- kami	235784	232632	28,4	33,2	6706936	7714474
Pszenica ogółem	76750	79387	31,2	37,4	2398206	2965950
pszenica ozima	65509	66267	31,7	37,9	2078037	2511524
pszenica jara.....	11241	13120	28,5	34,6	320169	454426
Żyto	22589	18711	22,5	25,9	507914	484142
Jęczmień ogółem.....	50801	45649	29,7	34,5	1506803	1577036
jęczmień ozimy	5842	6810	31,1	35,5	181722	241595
jęczmień jary.....	44959	38839	29,5	34,4	1325081	1335441
Owies	13732	15167	23,5	25,5	323298	386497
Pszennyto ogółem	43077	47786	28,4	32,1	1223703	1532873
pszennyto ozime	38961	37776	28,7	33,0	1119954	1245542
pszennyto jare.....	4116	10010	25,2	28,7	103749	287331
Mieszanki zbożowe ogółem.....	28835	25932	25,9	29,6	747012	767976
mieszanki zbożowe ozime.....	5372	5144	26,4	31,3	141657	161014
mieszanki zbożowe jare	23463	20787	25,8	29,2	605355	606962
Gryka	965	1395	11,9	16,7	11486	23302
Proso.....	4053	4905	21,7	23,3	87943	114206
Kukurydza na ziarno	7558	6801	55,1	59,8	416130	406704
Ziemniaki ^a	17324	15280	169,0	278,0	2920077	4246691
Oleiste ogółem.....	10175	10162	23,2	27,7	235939	281425
w tym rzepak i rzepik	9359	8567	24,3	30,6	227073	262434
Buraki cukrowe	4407	4018	527,0	737,0	2323830	2960741

a) Łącznie z ogrodami przydomowymi.

TABL. 8. PRODUKCJA GŁÓWNYCH ZIEMIOPLÓDÓW ROLNYCH (dok.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Powierzchnia		Plony		Zbiory	
	2013	2014	2013	2014	2013	2014
	w ha		z 1 ha w dt		w dt	
w tym gospodarstwa indywidualne						
Zboża ogółem	246076	243621	29,0	33,4	7130785	8148828
Zboża podstawowe z mieszan- kami	233458	230376	28,3	33,0	6615362	7602239
Pszenica ogółem	75914	78529	31,0	37,1	2356701	2913513
pszenica ozima	64756	65470	31,5	37,6	2039814	2461672
pszenica jara.....	11158	13059	28,4	34,6	316887	451841
Żyto	22389	18540	22,5	25,9	503753	480187
Jęczmień ogółem.....	50095	44953	29,6	34,3	1481313	1542736
jęczmień ozimy	5680	6669	30,9	35,0	175512	233403
jęczmień jary.....	44415	38285	29,4	34,2	1305801	1309333
Owies	13498	14986	23,3	25,3	314503	379140
Pszennyto ogółem	42742	47438	28,4	32,0	1212321	1518697
pszennyto ozime	38635	37438	28,7	32,9	1108825	1231696
pszennyto jare.....	4107	10000	25,2	28,7	103496	287001
Mieszanki zbożowe ogółem.....	28820	25930	25,9	29,6	746771	767966
mieszanki zbożowe ozime.....	5358	5144	26,4	31,3	141451	161014
mieszanki zbożowe jare	23462	20786	25,8	29,2	605320	606952
Gryka	963	1395	11,9	16,7	11460	23302
Proso.....	3969	4852	21,9	23,3	86921	113049
Kukurydza na ziarno	7542	6801	55,0	59,8	414810	406704
Ziemniaki ^a	17317	15272	169,0	278,0	2919165	4245610
Oleiste ogółem.....	9635	9691	22,9	27,3	220221	264499
w tym rzepak i rzepik	8820	8116	24,0	30,3	211368	245672
Buraki cukrowe	4365	3976	528,0	738,0	2304720	2934011

a) Łącznie z ogrodami przydomowymi.

TABL. 9. POWIERZCHNIA , PLONY I ZBIORY Z ŁĄK TRWAŁYCH

WYSZCZEGÓLNIENIE	2013	2014
------------------	------	------

powierzchnia łąk trwałych w ha

OGÓŁEM	96279	91089
---------------------	--------------	--------------

plony z 1 ha w dt ^a

OGÓŁEM	48,6	36,8
I Pokos.....	27,0	22,5
II Pokos.....	14,4	10,0
III Pokos.....	7,2	4,3

Zbiory w dt ^a

OGÓŁEM	4682427	3354737
I Pokos.....	2602127	2045358
II Pokos.....	1388571	914717
III Pokos.....	691729	394662

a) W przeliczeniu na siano.

TABL. 10. PRODUKCJA WARZYW GRUNTOWYCH

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem		
	2013	2014	2013=100
Powierzchnia w ha			
OGÓŁEM	13016	13951	107,2
Kapusta gruntowa.....	1233	1321	107,1
Kalafiory gruntowe.....	513	550	107,2
Cebula gruntowa.....	1516	1626	107,2
Marchew jadalna gruntowa.....	2024	2170	107,2
Buraki ćwikłowe gruntowe.....	1283	1375	107,2
Ogórki gruntowe.....	1941	2080	107,2
Pomidory gruntowe.....	981	1052	107,1
Pozostałe warzywa gruntowe ^b	3525	3777	107,2
Plony z 1 ha w dt			
Kapusta gruntowa.....	406	455	112,1
Kalafiory gruntowe.....	176	196	111,4
Cebula gruntowa.....	190	200	105,3
Marchew jadalna gruntowa.....	383	401	104,7
Buraki ćwikłowe gruntowe.....	356	370	103,9
Ogórki gruntowe.....	163	168	103,1
Pomidory gruntowe.....	255	235	92,2
Pozostałe warzywa gruntowe ^b	146	160	109,6
Zbiory w dt			
OGÓŁEM	3193075	3614815	113,2
Kapusta gruntowa.....	500323	601143	120,2
Kalafiory gruntowe.....	90046	107702	119,6
Cebula gruntowa.....	288681	325762	112,8
Marchew jadalna gruntowa.....	774744	871105	112,4
Buraki ćwikłowe gruntowe.....	456255	508937	111,5
Ogórki gruntowe.....	316888	349382	110,3
Pomidory gruntowe.....	250726	247119	98,6
Pozostałe warzywa gruntowe ^b	515412	603666	117,1

a) Pietruszka, pory, selery, rzodkiewka, sałata, rabarbar i inne.

TABL. 11. PRODUKCJA OWOCÓW Z DRZEW OWOCOWYCH

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem		
	2013	2014	2013=100
Powierzchnia w ha			
OGÓŁEM	34770	32624	93,8
Jabłonie	22825	21538	94,4
Grusze	781	696	89,1
Śliwy.....	3048	2810	92,2
Wiśnie	5262	4901	93,1
Czereśnie.....	1174	1048	89,3
Pozostałe ^a	1680	1631	97,1
Plony z 1 ha w dt			
Jabłonie	161,8	181,1	111,9
Grusze	46,6	52,2	112,0
Śliwy.....	44,6	47,0	105,4
Wiśnie	43,7	44,4	101,6
Czereśnie.....	43,3	46,5	107,4
Pozostałe ^a	31,3	32,7	104,5
Zbiory w dt			
OGÓŁEM	4199462	4389486	104,5
Jabłonie	3694096	3901407	105,6
Grusze	36381	36313	99,8
Śliwy.....	135797	131945	97,2
Wiśnie	229837	217810	94,8
Czereśnie.....	50791	48745	96,0
Pozostałe ^a	52560	53266	101,3

a) Brzoskwinie, morele, orzechy włoskie.

TABL. 12. PRODUKCJA OWOCÓW Z KRZEWÓW OWOCOWYCH I PLANTACJI JAGODOWYCH

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem		
	2013	2014	2013=100
Powierzchnia w ha			
OGÓŁEM	8156	8584	105,2
Truskawki i poziomki ^a	4202	3998	95,1
Maliny ^b	413	526	127,5
Porzeczki.....	2341	2490	106,4
Agrest.....	131	143	109,3
Pozostałe ^c	1069	1427	133,4
Plony z 1 ha w dt			
Truskawki i poziomki ^a	24,0	36,0	150,0
Maliny ^b	17,3	17,8	102,9
Porzeczki.....	28,5	27,8	97,5
Agrest.....	35,1	36,3	103,4
Pozostałe ^c	22,6	22,3	98,7
Zbiory w dt			
OGÓŁEM	203316	259595	127,7
Truskawki i poziomki ^a	100848	143925	142,7
Maliny ^b	7132	9370	131,4
Porzeczki.....	66606	69322	104,1
Agrest.....	4608	5204	112,9
Pozostałe ^c	24122	31774	131,7

a) Łącznie z doszacunkiem plantacji ekologicznych. b) Łącznie z jeżyną bezkolcową. c) Aronia, borówka wysoka, winorośl, leszczyna i inne.

TABL. 13. ZWIERZĘTA GOSPODARSKIE WEDŁUG UŻYTKOWNIKÓW

WYSZCZEGÓLNIENIE	ogółem	sektor publiczny	sektor prywatny			
			razem	w tym		
				gospodarstwa indywidualne	spółdzielnie produkcji rolniczej	
w sztukach – stan w grudniu						
Bydło	2013	157691	715	156976	156790	-
	2014	153923	711	153212	153018	-
Cielęta w wieku poniżej 1 roku	2013	43257	177	43080	43019	-
	2014	46850	179	46671	46627	-
Młode bydło w wieku 1-2 lat	2013	40881	150	40731	40714	-
	2014	38393	146	38247	38202	-
Bydło w wieku 2 lat i więcej	2013	73553	388	73165	73057	-
	2014	68680	386	68294	68189	-
w tym krowy	2013	64511	359	64152	64060	-
	2014	60305	357	59948	59848	-
w tym dojne (mleczne).....	2013	60141	359	59782	59690	-
	2014	55736	357	55379	55300	-
Owce	2013	2870	32	2838	2838	-
	2014	3616	30	3586	3582	-
w tym maciorki 1-roczone i starsze	2013	1866	23	1843	1843	-
	2014	2419	17	2402	2399	-
Trzoda chlewna^a	2013	218847	67	218780	197221	6084
	2014	232571	46	232525	208324	5385
Prosięta o wadze do 20 kg	2013	67582	13	67569	54669	2062
	2014	71534	10	71524	56021	1912
Warchlaki o wadze od 20 do 50 kg.....	2013	55939	25	55914	52271	1372
	2014	59331	4	59327	54888	1594
Trzoda chlewna na ubój.....	2013	68404	22	68382	66012	2278
	2014	74629	26	74603	72980	1535
Trzoda chlewna na chów	2013	26922	7	26915	24269	372
	2014	27076	6	27070	24434	344
w tym lochy	2013	26607	7	26600	23964	368
	2014	26713	6	26707	24080	340
prośne.....	2013	17238	2	17236	15358	270
	2014	17478	2	17476	15718	255

a) W 2013 r. stan w końcu listopada

TABL. 13. ZWIERZĘTA GOSPODARSKIE WEDŁUG UŻYTKOWNIKÓW (dok.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	ogółem	sektor publiczny	sektor prywatny			
			razem	w tym		
				gospodarstwa indywidualne	spółdzielnie produkcji rolniczej	
analogiczny okres poprzedniego roku = 100 – stan w grudniu						
Bydło	2013	96,7	106,2	96,7	96,7	x
	2014	97,6	99,4	97,6	97,6	x
Cielęta w wieku poniżej 1 roku	2013	92,6	224,1	92,4	92,3	x
	2014	108,3	101,1	108,3	108,4	x
Młode bydło w wieku 1-2 lat	2013	104,8	97,4	104,9	104,9	x
	2014	93,9	97,3	93,9	93,8	x
Bydło w wieku 2 lat i więcej	2013	95,1	88,2	95,2	95,2	x
	2014	93,4	99,5	93,3	93,3	x
w tym krowy	2013	92,0	103,8	91,9	91,9	x
	2014	93,5	99,4	93,4	93,4	x
w tym dojne (mleczne).....	2013	89,1	103,8	89,0	89,0	x
	2014	92,7	99,4	92,6	92,6	x
Owce	2013	126,2	145,5	126,0	126,0	x
	2014	126,0	93,8	126,4	126,2	x
w tym maciorki 1-roczone i starsze	2013	171,8	209,1	171,4	171,4	x
	2014	129,6	73,9	130,3	130,2	x
Trzoda chlewna ^a	2013	98,8	61,5	98,9	91,9	94,0
	2014	106,3	68,7	106,3	105,6	88,5
Prosięta o wadze do 20 kg	2013	98,5	-	98,5	82,4	93,0
	2014	105,8	76,9	105,9	102,5	92,7
Warchlaki o wadze od 20 do 50 kg.....	2013	100,0	35,7	100,1	96,2	90,1
	2014	106,1	16,0	106,1	105,0	116,2
Trzoda chlewna na ubój.....	2013	100,2	73,3	100,2	100,3	97,6
	2014	109,1	118,2	109,1	110,6	67,4
Trzoda chlewna na chów.....	2013	94,1	77,8	94,1	86,1	94,2
	2014	100,6	85,7	100,6	100,7	92,5
w tym lochy	2013	95,1	77,8	95,1	87,0	93,9
	2014	100,4	85,7	100,4	100,5	92,4
prośne.....	2013	93,0	200,0	93,0	84,2	97,1
	2014	101,4	100,0	101,4	102,3	94,4

a) W 2013 r. stan w końcu listopada.

TABL. 14. SKUP WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW ROLNYCH

WYSZCZEGÓLNIENIE	jed- nostka miary	ogółem		2013=100
		2013	2014	
Zboża	t	71239	102907	144,5
pszenica.....	t	35629	53386	149,8
żyto	t	1777	2135	120,1
jęczmień.....	t	10794	13227	122,5
owies i mieszanki zbożowe	t	315	840	266,7
pszenżyto.....	t	4431	8050	181,7
gryka	t	163	28	17,2
proso.....	t	138	92	66,7
kukurydza	t	17934	21116	117,7
Strączkowe jadalne konsumpcyjne	t	1352	1977	146,2
groch.....	t	551	780	141,6
fasola	t	801	1197	149,4
Ziemniaki	t	7893	3437	43,5
Buraki cukrowe	t	266818	257758	96,6
Oleiste	t	17507	15571	88,9
w tym:				
rzepak i rzepik przemysłowy.....	t	17447	15130	86,7
mak	t	58	-	x
gorczyca	t	-	15	x
Tytoń.....	t	1672	2144	128,2
Chmiel.....	t	-	8	x
Zioła z upraw polowych	t	733	1420	193,7
Warzywa	t	47974	34900	72,7
w tym:				
kapusta	t	8912	6247	70,1
cebula	t	4227	3488	82,5
marchew	t	10348	8516	82,3
buraki.....	t	4874	2607	53,5
ogórki.....	t	9283	5287	57,0
pomidory	t	1990	1363	68,5
kalafiory	t	2025	1168	57,7

TABL. 14. SKUP WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW ROLNYCH (dok.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	jed- nostka miary	ogółem		2013=100
		2013	2014	
Owoce.....	t	228402	230817	101,1
w tym:				
jabłka.....	t	185684	190387	102,5
gruszki.....	t	913	1358	148,7
śliwki.....	t	2738	2778	101,5
brzoskwinie.....	t	54	9	16,7
wiśnie.....	t	20810	15138	72,7
czereśnie.....	t	162	179	110,5
truskawki.....	t	10702	13797	128,9
maliny.....	t	608	909	149,5
aronia.....	t	700	703	100,4
porzeczeki.....	t	5107	5245	102,7
agrest.....	t	88	61	69,3
orzechy włoski i laskowe.....	t	97	139	143,3
Pieczarki.....	t	127	57	44,9
Żywiec.....	t	114165	142557	124,9
bydło.....		18033	29283	162,4
cielęta.....	t	137	172	125,5
trzoda chlewna.....	t	44818	55581	124,0
owce.....	t	25	17	68,0
konie.....	t	1517	1321	87,1
drób.....	t	49635	56183	113,2
w tym:				
kury.....	t	651	760	116,7
kurczaki.....	t	46264	52700	113,9
kaczki.....	t	730	868	118,9
gęsi.....	t	1633	1228	75,2
indyki.....	t	357	627	175,6
Mleko krowie.....	tys. l	162614	167396	102,9
Jaja kurze konsumpcyjne.....	tys. szt.	108	240	222,2
Miód.....	kg	142195	109906	77,3
Wosk.....	kg	166	515	310,2

TABL. 15. CENY SKUPU WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW ROLNYCH

WYSZCZEGÓLNIENIE	jed- nostka miary	2013	2014	2013=100
		w złotych		
Zboża				
pszenica.....	dt	82,40	66,00	80,1
żyto	dt	63,01	57,84	91,8
jęczmień.....	dt	75,24	64,56	85,8
owies i mieszanki zbożowe	dt	58,51	52,59	89,9
pszenżyto.....	dt	72,85	60,89	83,6
gryka	dt	105,77	111,57	105,5
proso.....	dt	109,58	113,93	104,0
kukurydza	dt	75,79	57,10	75,3
Strączkowe jadalne konsumpcyjne				
groch.....	kg	1,34	1,13	83,9
fasola	kg	6,12	4,49	73,3
Ziemniaki jadalne (bez wczesnych).....	dt	46,06	57,60	125,1
Buraki cukrowe	dt	14,09	12,27	87,1
Oleiste				
w tym:				
rzepak i rzepik przemysłowy.....	dt	141,75	126,66	89,4
mak	kg	9,92	-	x
gorczyca	kg	-	2,76	x
Tytoń.....	dt	575,92	542,32	94,2
Chmiel.....	dt	-	1264,89	x
Zioła	dt	467,35	216,03	46,2
Warzywa				
kapusta	kg	0,84	0,55	65,3
cebula	kg	0,90	0,88	97,9
marchew	kg	0,58	0,49	84,8
buraki.....	kg	0,52	0,39	75,1
ogórki.....	kg	1,68	1,47	87,2
pomidory.....	kg	2,23	0,90	40,5
kalafiory	kg	1,45	0,99	68,0

TABL. 15. CENY SKUPU WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW ROLNYCH (dok.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	jed- nostka miary	2013	2014	2013=100
		w złotych		
Owoce				
jabłka	kg	0,81	0,59	72,6
gruszki	kg	1,42	1,51	105,8
śliwki	kg	1,23	0,63	51,4
brzoskwinie	kg	0,81	2,16	265,7
wiśnie	kg	2,13	1,04	48,8
czereśnie	kg	5,36	6,74	125,8
truskawki	kg	2,69	2,61	96,7
maliny	kg	5,47	5,03	92,1
aronia	kg	1,69	1,26	74,7
porzeczki	kg	1,48	0,71	47,7
agrest	kg	3,21	3,23	100,5
orzechy włoski i laskowe	kg	15,67	13,87	88,5
Pieczarki	kg	4,63	3,50	75,6
Żywiec				
bydło	kg	6,57	6,48	98,6
cielęta	kg	8,96	9,75	108,9
trzoda chlewna	kg	5,22	4,74	91,0
owce	kg	7,23	7,28	100,7
konie	kg	8,04	8,00	99,5
drób	kg	4,06	3,88	95,6
w tym:				
kury	kg	2,69	3,00	111,6
kurczaki	kg	3,91	3,75	96,0
kaczki	kg	5,23	4,87	93,2
gęsi	kg	7,93	8,01	101,1
indyki	kg	5,87	5,90	100,6
Mleko krowie	hl	128,05	130,87	102,2
Jaja kurze konsumpcyjne	szt.	0,20	0,19	93,5
Miód	kg	10,48	11,99	114,4
Wosk	kg	18,48	14,25	77,1

TABL. 16. PRZECIĘTNE CENY WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW ROLNYCH UZYSKANE PRZEZ ROLNIKÓW NA TARGOWISKACH

WYSZCZEGÓLNIENIE	jed- nostka miary	2013	2014	2013=100
		w złotych		
Pszenica	dt	92,22	78,13	84,7
Żyto	dt	70,82	63,29	89,4
Jęczmień.....	dt	82,11	74,13	90,3
Owies.....	dt	69,38	63,66	91,8
Ziemniaki	dt	82,53	82,49	100,0
Trzoda chlewna	kg	5,33	4,91	92,1
Krowa dojna.....	szt.	2478	2841	114,6
Jałówka 1 roczna.....	szt.	2116	2317	109,5
Prosię na chów	szt.	169,56	169,25	99,8
Koń roboczy.....	szt.	3789	4028	106,3
Żrebię 1 roczne.....	szt.	.	3185	x
Kura żywa wagi 1,5-2 kg	szt.	22,11	24,22	109,5
Jaja kurze	szt.	0,69	0,67	97,1

TABL. 17. PRODUKCJA NIEKTÓRYCH ARTYKUŁÓW ROLNYCH NA TLE KRAJU

WYSZCZEGÓLNIENIE	ogółem		
	Polska	województwo	
		w liczbach bezwzględnych	Polska = 100
a - powierzchnia w ha			
b - plony z 1 ha w dt			
c - zbiory w dt			
Zboża ogółem	a 7484955	245930	3,3
	b 42,7	33,6	x
	c 319454333	8262220	2,6
w tym:			
pszenica ogółem	a 2338782	79387	3,4
	b 49,7	37,4	x
	c 116286695	2965950	2,6
żyto	a 886443	18711	2,1
	b 31,5	25,9	x
	c 27925934	484142	1,7
jęczmień	a 808280	45649	5,6
	b 40,5	34,5	x
	c 32748261	1577036	4,8
Ziemniaki	a 276927	15280	5,5
	b 278	278	x
	c 76891803	4246691	5,5
Strączkowe jadalne	a 53194	3925	7,4
	b 21,7	23,6	x
	c 1154439	92468	8,0
Buraki cukrowe	a 197638	4018	2,0
	b 683	737	x
	c 134888752	2960741	2,2
Rzepak i rzepik ogółem	a 951108	8567	0,9
	b 34,4	30,6	x
	c 32758057	262434	0,8
Kapusta gruntowa	a 23919	1321	5,5
	b 483	455	x
	c 11563782	601143	5,2
Marchew jadalna	a 22376	2170	9,7
	b 368	401	x
	c 8226024	871105	10,6
Buraki ćwikłowe	a 11006	1375	12,5
	b 325	370	x
	c 3578285	508937	14,2
Ogórki gruntowe	a 15323	2080	13,6
	b 174	168	x
	c 2669088	349382	13,1
Pomidory	a 10346	1052	10,2
	b 263	235	x
	c 2718969	247119	9,1
Jabłka	a 176335	21538	12,2
	b 181,2	181,1	x
	c 31952993	3901407	12,2
Śliwki	a 16537	2810	17,0
	b 64,1	47,0	x
	c 1060570	131945	12,4
Truskawki	a 52673	3998	7,6
	b 38,4	36,0	x
	c 2025105	143925	7,1